

31. ไม่กล่าวคำหยาบคาย หรือเสียดสีใส่ร้ายต่อประธานสภา อบต. หรือสมาชิกสภา อบต. หรือต่อบุคคลอื่นในที่ประชุมสภา อบต.

32. ไม่ก่อความสงบเรียบร้อยหรือกระทำให้เสื่อมเสียเกียรติของที่ประชุมหรือจงใจกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุรบกวนกิจการของที่ประชุมสภา อบต.

33. ไม่ขัดคำสั่งอันชอบของประธานสภา อบต.

34. ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงข่าวสารของ อบต. ให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

35. เป้าหมายคือการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุข และเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง การจัดแบ่งส่วนการบริหารงานภายใน อบต. อาจจัดแบ่งการบริหารออกเป็น (มาตรา 72)

(1) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

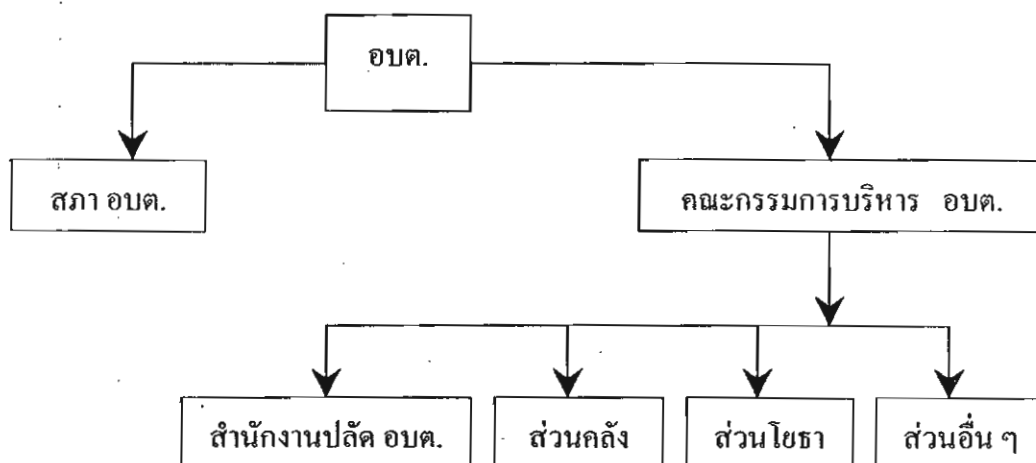
(2) ส่วนต่าง ๆ ที่ อบต. ได้ตั้งขึ้น

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดจัดแบ่งส่วนการบริหารภายใน อบต. ให้ขึ้นอยู่กับระดับชั้นของ อบต. ให้ขึ้นอยู่กับระดับชั้นของ อบต. เพื่อความเหมาะสมกับภารกิจ โดยแบ่งส่วนบริหารอย่างน้อยออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

(1) สำนักงานปลัด อบต. โดยมีปลัด อบต. ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสำนักงาน

(2) ส่วนการคลัง โดยหัวหน้าส่วนการคลัง หรือเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

(3) ส่วนโยธา โดยมีหัวหน้าส่วนโยธาหรือนายช่างโยธา

ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีพนักงานส่วนตำบล และแบ่งการบริหารงานออกได้ดังต่อไปนี้

1. หน้าที่ของสำนักงานปลัด อบต.

1) งานบริหารทั่วไป งานธุรการ พิมพ์ดีด

2) งานการเจ้าหน้าที่ สวัสดิการ

- 3) งานประชุม ตรงข้อบังคับตำบล
- 4) งานนิติการ งานการพาณิชย์
- 5) งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์
- 6) งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล
- 7) งานจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี
- 8) งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ
- 9) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2. ส่วนการคลัง มีหน้าที่ดังนี้

- 1) การรับเงิน การจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน
- 2) การหักภาษีเงินได้และการนำส่งภาษี
- 3) การตัดโอนเงินเดือน
- 4) การจัดหางบดุล
- 5) การอนุมัติเบิกจ่าย
- 6) งานจัดทำบัญชี
- 7) งานทะเบียนคุมรายได้ รายจ่าย

ฯลฯ

3. ส่วนโยธา มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) งานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบ ถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ
- 2) งบประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการ
- 3) งานควบคุมอาคาร
- 4) งานก่อสร้าง ซ่อมบำรุง ควบคุม
- 5) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

4. ส่วนอื่น ๆ ตามที่สภา อบต.ลงมติเห็นชอบ

5. บุคลากรที่ทำงานในสำนักงานปลัด อบต.

- 1) พนักงานส่วนตำบล เช่น ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนคลัง หัวหน้าส่วนโยธา ฯลฯ
- 2) ลูกจ้างชั่วคราว
- 3) ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยต่าง ๆ ที่ถูกร้องขอให้ไปปฏิบัติกิจการใน

อบต.ชั่วคราว

อบต. มีแหล่งรายได้ ดังต่อไปนี้

1. รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียม
2. รายได้จากทรัพย์สินของ อบต.

3.รายได้ของอบต.จากเงินกู้ (จากมาตรา 83) โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) กู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลอื่น

(2) การกู้เงินตามข้อ (1) กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(3) การกู้เงินต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

อบต. มีรายจ่ายดังนี้ (มาตรา 85)

1.จ่ายเงินเดือน เช่น พนักงานตำบล

2.จ่ายค่าจ้าง เช่น ลูกจ้างชั่วคราว

3.จ่ายค่าตอบแทนอื่นๆ เช่น ค่าตอบแทนสมาชิกสภา อบต.

4.จ่ายค่าใช้สอย เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ

5.จ่ายค่าวัสดุ เช่น กระดาษ เครื่องเขียน แบบพิมพ์

6.จ่ายครุภัณฑ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ

7.จ่ายค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ

8.จ่ายค่าสาธารณูปโภค

9.จ่ายเป็นเงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น ๆ

10. รายจ่ายอื่นตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

กำหนด

วิธีการจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1)ให้คณะกรรมการบริหารจัดทำเป็นข้อบังคับงบประมาณประจำปี

2)ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้พิจารณา ให้ความเห็นชอบข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้วเสนอให้นายอำเภอเพื่อขออนุมัติ

3) ถ้าหากนายอำเภออนุมัติแล้วส่งกลับให้คณะกรรมการบริหาร อบต. ดำเนินการประกาศใช้ ในกรณีที่นายอำเภอไม่อนุมัติร่างข้อบังคับฯ ดังกล่าว

4) กรณีสภา อบต.มีมติยืนยันร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย (เดิม)ให้นายอำเภอส่งร่างข้อบังคับฯ ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สภา อบต. แจ้งมติยืนยัน

5) ถ้าหากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบกับร่างข้อบังคับฯ (เดิม) ส่งให้นายอำเภอลงชื่ออนุมัติ และถ้าหากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ให้ร่างข้อบังคับนั้นเป็นอันตกไป อบต. ดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาใน อบต. ดังนี้

1.ต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยใช้ข้อมูลจปฐ และ กชช. 2ค และข้อมูลอื่น ๆ ในการจัดทำแผน

2.ต้องบริหารกิจการของ อบต. ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาตำบลและข้อบังคับ

3.ต้องจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายจ่ายเพิ่มเติมและการจัดทำข้อ
บังคับตำบล

4.ต้องประสานแผนงานโครงการและงบประมาณกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
ที่เข้าไปสนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่น

5.ต้องดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมในท้องถิ่นด้วยตนเอง

6.ต้องฟังความต้องการของประชาชนของทุกกลุ่มเป้าหมาย

อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ

1) ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต. ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับของทาง
ราชการ

2) มีอำนาจเรียกสมาชิกสภา อบต. คณะกรรมการบริหาร อบต. พนักงานส่วนตำบล
และลูกจ้างของ อบต. มาชี้แจงข้อเท็จจริงได้

3) เรียกตรวจสอบเอกสาร รายงาน หรือเอกสารด้านอื่นได้

4) เสนอแนะปลัดพนักงานให้พ้นตำแหน่งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ หากกระทำผิด
กฎหมายและฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยและสวัสดิภาพของประชาชน

5) เสนอและยุบสภา อบต. แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ หากได้กระทำผิดกฎหมาย และ
ละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือสวัสดิการของประชาชน

อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด

1) มีอำนาจยุบสภา อบต. ได้ ตามคำแนะนำของนายอำเภอที่ขอด้วยกฎหมาย

2) มีอำนาจในการสั่งให้คณะกรรมการทั้งคณะ หรือบางคนพ้นจากตำแหน่งได้ตาม
คำแนะนำของนายอำเภอที่ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย

ความสำคัญของผู้นับและผู้ขายใน อบต.

1.ต้องการให้ทุกคนรู้จักการใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตาม
ระบอบประชาธิปไตย

2.ต้องการให้อบต.เป็นเวทีประชาธิปไตยของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน
อย่างแท้จริง

3.ต้องการให้ อบต.เป็นหน่วยงานหลักของท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจตาม
กฎหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้ยั่งยืน

4.ต้องการให้คนดี มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริตมีโอกาสเข้ามาบริหารงาน
อบต. ให้เจริญก้าวหน้ามั่นคง สามารถ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

5.ต้องการให้คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายในตำบลได้รับความสนใจ และสนับสนุนอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมายกำหนดไว้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขต อบต. สามารถทำได้ ดังนี้

- 1.สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา อบต.
- 2.เลือกตั้งสมาชิกสภา อบต.
- 3.ให้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำ หรือแจ้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนแก่ อบต.
- 4.เสียสละแรงงาน ทรัพย์สิน ร่วมในโครงการของ อบต.
- 5.ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ หรือคำแนะนำโดยชอบของ อบต.
- 6.เสียภาษีให้ อบต. ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กำหนด
- 7.ร่วมกิจกรรมทั่วไปของ อบต. โดยเฉพาะการพัฒนาชนบทและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

8.ร่วมมือกับหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์เอกชนในการพัฒนาชนบทตามแผนพัฒนาตำบลของ อบต.

9.ร้องขอให้ออกข้อบังคับตำบล โดยราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน อบต. นั้น

10.ตรวจสอบ ควบคุมการทำงานของ อบต.

10.1 ตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภา อบต.ที่ประชาชนเลือกตั้งให้ทำประโยชน์แก่ประชาชน

10.2 เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต.อย่างสม่ำเสมอ

10.3 ขอรับทราบข้อมูลข่าวสารจาก อบต.หากเห็นว่าการทำงานไม่โปร่งใส

10.4 ตรวจสอบแผนพัฒนาของ อบต.หากเห็นว่าการทำงานไม่โปร่งใส

10.5 ตรวจสอบการจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.ว่า มีการใช้จ่ายเงินไปทำอะไรบ้าง ตรงตามแผนพัฒนาประจำปีของ อบต. หรือไม่

10.6 ตรวจสอบการจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.ว่า มีการใช้จ่ายเงินไปทำอะไรบ้าง ตรงตามแผนพัฒนาประจำปีของ อบต. หรือไม่

10.7 คัดค้านข้อบังคับหรือมติของ อบต. ที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อน

10.8 ร่วมกับอบต. แสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาข้อดี ข้อเสียของโครงการของรัฐตามกระบวนการประชาพิจารณ์

10.9 ติดตามข้อมูลข่าวสาร และประกาศของ อบต.

10.10 การดำเนินงานเพื่อให้การตรวจสอบ ควบคุม อบต. บรรลุผล

10.11 หากพบการทำงานของ อบต.ไม่ถูกต้อง โปรดใส่ให้ แจ้งประธาน อบต.หรือสมาชิก อบต. เพื่อคัดค้าน

10.12 กรณี อบต.เพิกเฉยต่อการคัดค้านประชาชน ให้ร้องเรียนไปยังนายอำเภอทันที

10.13 กรณีคณะกรรมการบริหารอบต.หรือพนักงาน อบต.กระทำให้ประชาชน ได้รับความเสียหาย สามารถฟ้องศาลได้

10.14 สามารถถอดถอนคณะกรรมการบริหาร หรือ สมาชิกสภา อบต. โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามเกณฑ์ที่กำหนดเข้าชื่อร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ให้มีการลงคะแนนเสียง และผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ใน อบต.นั้น ทั้งหมดลงคะแนนเสียงและ 3 ใน 4 ของผู้มาลงมิตให้ถอดถอน

11. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการซื้อจ้าง โดยวิธีสอบราคา ประกวดราคา และวิธีพิเศษของ อบต. อย่างน้อยคณะละ 2 คน

12.เจตนารมณ์ของประชาชนในเขต อบต. เป็นเงื่อนไขสำคัญในการร่วม อบต.

13.เข้าร่วมประชาคมหมู่บ้าน ตำบล เพื่อเป็นฐานกำลังในการพัฒนาท้องถิ่นกับ อบต.

14.ได้รับการบริการสาธารณะ และการบำบัดทุกข์บำรุงสุข จาก อบต.

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกิด อำเภอเขียร์ใหญ่ จังหวัด นครศรีธรรมราช

ตำบลเกาะเกิดมีจำนวนหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน ได้เปลี่ยนฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีสถานะตามโครงสร้างองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 ได้ประกาศรับสมัครเลือกตั้ง พ.ศ. 2539 และได้มีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2539 มีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ 2 คน รวมจำนวน 24 คน ดังนี้

หมู่ที่ 1	นายปรีชา สมบูรณ์	นายริน บัวริน
หมู่ที่ 2	นายจำนงค์ ทองธวัช	นายกมล ชูเชิด
หมู่ที่ 3	นายปรีชา แก้วเกิด	นายมณูญ นวลศรี
หมู่ที่ 4	นายเอี่ยม จำปาสิทธิ์	นายวิวัติ วิบูลศรี
หมู่ที่ 5	นายสามารถ บุญจริง	นายพุ่ม บุญจริง
หมู่ที่ 6	นายทวี คำสอน	นายสรรพกิจ อักษรทิพย์
หมู่ที่ 7	นายสุรินทร์ สุดเอียด	นายอรุณ นวลจันทร์
หมู่ที่ 8	นายทวี สังข์ด้วงยา	นายทวี อักษรทิพย์
หมู่ที่ 9	นายภิญโญ คงสุตร	นายวิโรจน์ สุวรรณโน

หมู่ที่ 10	นายกระบวน นาทอง	นายปราโมทย์ เปรียวปลอด
หมู่ที่ 11	นายจรวัย พลายด้วง	นายเสริม ถนนแก้ว
หมู่ที่ 12	นายจำปา ถนนแก้ว	นายใจ รักษาหนู

มีกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง 56 คน ผู้มีสิทธิในการลงคะแนนทั้ง 12 หมู่บ้าน จำนวน 5,499 คน มีหน่วยเลือกตั้งทั้ง 12 หมู่บ้านจำนวน 13 หน่วยเลือกตั้ง โดยหมู่ที่ 6 มี 2 หน่วยเลือกตั้ง ได้มีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกอบต.รุ่นที่ 2 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2543

ตารางแสดงผู้มีสิทธิและใช้สิทธิเลือกตั้ง

วันที่ 10 มิถุนายน 2543 ตำบลเกาะเกด อำเภอเข็รใหญ่

หมู่ที่	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง			จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง				จำนวนผู้มาใช้สิทธิแต่ไม่ลงคะแนน				จำนวนบัตรเสีย	
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ร้อยละ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	171	188	359	128	130	258	4.69	-	-	-	-	12	.34
2	82	74	156	67	59	126	2.29	-	-	-	-	3	.08
3	137	139	276	89	85	174	3.16	-	-	-	-	7	.20
4	288	300	588	191	178	369	6.71	-	-	-	-	15	.42
5	200	215	415	127	133	260	4.73	-	-	-	-	5	.14
6	678	677	1,364	433	383	816	14.84	-	-	-	-	16	.45
7	220	234	454	158	144	302	5.49	1	-	1	.02	8	.23
8	243	255	498	164	178	342	6.23	1	-	1	.02	3	.08
9	175	188	363	130	101	231	4.20	-	-	-	-	6	.17
10	76	87	163	57	53	110	2.00	1	-	1	.01	3	.08
11	144	166	310	89	110	199	3.61	-	-	-	-	8	.23
12	266	287	553	176	189	365	6.64	-	-	-	-	7	.20
รวม	2,689	2,810	5,499	1,809	1,743	3,522	64.59	3	-	3	.05	93	2.62

มีผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกหมู่บ้านละ 2 คนดังนี้

หมู่ที่ 1	นายไมตรี ปานแก้ว	นายปรีชา สมบูรณ์
หมู่ที่ 2	นายสุรินทร์ เรืองฤทธิ์	นายศิริ ทองเกตุ
หมู่ที่ 3	นายกระบวน ทองนาค	นายปรีชา แก้วเกิด

หมู่ที่ 4	นายวิรัตน์ วิรุฬศรี	นายเอี่ยม จำปาสีสิทธิ์
หมู่ที่ 5	นายสนธยา บุญจริง	นายสามารถ บุญจริง
หมู่ที่ 6	นายสถาพร ปราณจันทร์	นายสรรพกิจ อักษรทิพย์
หมู่ที่ 7	นายพิชิต สองแป้น	นายธีรวัตร สุดเอียด
หมู่ที่ 8	นายทวี ถนนทิพย์	นายยงยุทธ แก้วใจจง
หมู่ที่ 9	นายวิโรจน์ สุวรรณโณ	นายประดิษฐ์ นาไร
หมู่ที่ 10	นายอุดร คำนวน	นายกระบวน นาทอง
หมู่ที่ 11	นายแฉล้ม ชุมทอง	นายวัชรพงศ์ จันทร์ตัน
หมู่ที่ 12	นายเอกพล เทพแก้ว	นายจำปา ถนนแก้ว

ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ประถมศึกษาปีที่ 4	จำนวน	13 คน
ประถมศึกษาปีที่ 6	จำนวน	4 คน
ประถมศึกษาปีที่ 7	จำนวน	1 คน
มัธยมต้น (ม.3)	จำนวน	1 คน
มัธยมปลาย (ม.6)	จำนวน	2 คน
มัธยมศึกษาตอนต้น (มศ.3)	จำนวน	1 คน
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	จำนวน	1 คน
ปริญญาตรี	จำนวน	1 คน

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลการะเกด

1. งบสนับสนุนประจำปี
2. ภาษีอากร
3. กิจการประปา

งบประมาณทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลการะเกด แบ่งออกเป็น 2 หมวดใหญ่ ๆ คือ การบริหารองค์กร และงบกลางสนับสนุนและพัฒนาท้องถิ่น

ปี พ.ศ.2544 งบประมาณทั้งสิ้น	4,044,033 บาท
- บริหารองค์กรและงบกลาง	1,906,413 บาท
- สนับสนุนและพัฒนาท้องถิ่น	2,137,620 บาท
ปี พ.ศ.2545 งบประมาณทั้งสิ้น	4,254,349 บาท
- บริหารองค์กรและงบกลาง	2,189,619 บาท
- สนับสนุนและพัฒนาท้องถิ่น	2,064,730 บาท
ปี พ.ศ.2546 งบประมาณทั้งสิ้น	4,990,200 บาท

- บริหารองค์กรและงบกลาง	2,595,178 บาท
- สนับสนุนและพัฒนาท้องถิ่น	2,395,022 บาท

หมายเหตุ

ไม่รวมโครงการที่สั่งการและผ่านงบประมาณจากส่วนกลาง เช่น โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ (มียาขาว)

ความสัมพันธ์ของศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของหมู่ที่ 3

ในสมัยที่ 1 ในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2539 – พ.ศ. 2543 ผู้ที่เป็นสมาชิก อบต. ได้แก่

1) นายมนูญ นวลศรี 2) นายปรีชา แก้วเกิด และ 3) นายอรุณ ชูเทพ (ผู้ใหญ่บ้าน) ซึ่งก็ไม่ได้มีส่วนในการก่อเกิดของศูนย์ฯ ซึ่งจากการบันทึกการประชุม นายปรีชา แก้วเกิด ได้เข้าร่วมประชุม 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2542 เป็นการประชุมเพื่อจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ และนายมนูญ นวลศรี ศูนย์ฯ ได้เชิญเป็นที่ปรึกษา นอกจากทั้งสามคนจะไม่มีส่วนในการผลักดันสนับสนุนในการจัดตั้งศูนย์ฯ แล้ว ยังขัดขวางกีดกันงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลการเกิดอีกด้วย คือ ในการประชุมสมัยวิสามัญสมัยที่ 3 ครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่ 1 เดือนกันยายน พ.ศ. 2542 ในวาระที่ 3 เรื่องโครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้านหมู่บ้านละ 10,000 บาท ถ้าหมู่บ้านไหนไม่มีกลุ่มออมทรัพย์ ก็ให้โอนเข้ากองทุนหมุนเวียนอื่น ๆ แต่ตัวแทนทั้งสามคนก็ไม่ได้มาบอกหรือแจ้งให้ทราบเลย ทั้งที่นายมนูญ นวลศรี เป็นที่ปรึกษาและสามีของนางรัชนี นวลศรี ซึ่งเป็นกรรมการของกลุ่ม ส่วนนายปรีชา แก้วเกิดและนายอรุณ ชูเทพ ต้องผ่านหน้าที่ทำการศูนย์อยู่เกือบทุกวัน เพราะที่ทำการศูนย์อยู่ทางเข้าบ้าน ซึ่งก็มีอยู่ทางเดียว แต่นายทวิ สร้อยสิริสุนทร ทราบว่ามีงบดังกล่าวจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลการเกิด และยังบอกนายทวิ สร้อยสิริสุนทรตั้งเบิก แต่นายทวิ สร้อยสิริสุนทรต้องการให้สมาชิก อบต. ที่เราเป็นผู้หย่อนบัตรเลือกไปมาบอกกับเราเอง แต่สมาชิก อบต. ทั้งสองไม่มาบอกหรือแจ้งให้ทราบ และสุดท้ายสมาชิก อบต. คนที่ 3 คือ นายอรุณ ชูเทพ ที่เป็นโดยตำแหน่งเพราะเป็นผู้ใหญ่บ้านได้มาบอกกับนายทวิ สร้อยสิริสุนทรว่า “อ้ายบาวเหอ เงินหมื่นจาก อบต. เข้าบัญชี กช. ก่อน” นายทวิ สร้อยสิริสุนทร ก็เงียบไม่ได้ได้ตอบอะไร แต่จากการติดตามทราบว่า การใช้จ่ายเงินหนึ่งหมื่นนั้นไม่ได้ผ่านระบบการบริหารของโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กชคจ.) แต่เป็นการเบิกจ่ายมาใช้ส่วนตัวกันแค่ 2 – 3 คน ซึ่งไม่สามารถระบุชื่อในงานศึกษาวิจัยนี้ได้แต่สมาชิกของศูนย์ทราบดี

ในสมัยที่ 2 ที่มีการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2543 – ปัจจุบัน ผู้เป็นสมาชิก อบต. ได้แก่ นายปรีชา แก้วเกิดและนายกระบวง ทองนาค ซึ่งสองคนก็ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับศูนย์แต่อย่างใด ดูจะเป็นการกีดกันอีกเช่นเคยเหมือนสมัยที่ผ่านมา เช่น โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ งบประมาณมียาขาวหมู่บ้านละหนึ่งแสนบาทเพื่อสนับสนุนองค์กรชุมชน ศูนย์ได้ส่งโครงการเข้าไปก็ไม่ได้รับการสนับสนุน แต่กลับ

อนุมัติให้กลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใหม่ที่ภรรยานายปรีชา แก้วเกิด เป็นประธาน และหวัคะแนนเป็นสมาชิก หรือแม้แต่การทำโครงการขยายไฟฟ้าแรงต่ำ สมาชิกอบต.ทั้งสองคน ยังไม่เสนอแผนขยายไปยังที่ทำการของศูนย์ฯให้เลย ซึ่งนายทวี สร้อยสิริสุนทร ต้องไปเขียนเพิ่มขยายที่องค์การบริหารส่วนตำบลเอง

สรุปแล้วทางศูนย์ฯกับสมาชิกของหมู่บ้านมีแนวทางการบริหารจัดการและวิถีคิดที่ต่างกันเพราะทางศูนย์ฯเน้นเรื่องโปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่หักหัวคิว ไม่ฮั้ว แต่ทางปฏิบัติและวิถีคิดของนักการเมืองท้องถิ่น เช่น สมาชิกอบต.หมู่ที่ 3 การระแคะไม่ใส

ส่วนความสัมพันธ์ของศูนย์ฯกับองค์การบริหารส่วนตำบลการะเกดนั้น ในด้านกิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลการะเกดทราบว่ามีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรนี้อยู่ เพราะท่านประธานสภา สรรพกิจ อักษรทิพย์ เคยกล่าวไว้ว่า “ เป็นกลุ่มองค์กรที่เข้มแข็งและชัดเจน ” และทางศูนย์ฯขอใช้สถานที่ประชุมก็ได้รับความร่วมมือด้วยดี และยังได้เสนอให้ทางศูนย์ฯส่งโครงการสาธิตพันธุ์ข้าวพื้นบ้านโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเสนอขอของบประมาณสนับสนุน เมื่อวันที่ 26 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ด้วย

สำหรับแนวทางการสนับสนุนแก่กลุ่ม/องค์กรชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลการะเกด จากการสนทนาพูดคุยกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลการะเกด สรุปได้ดังนี้

- 1) เป็นกลุ่มองค์กรที่มีการดำเนินกิจกรรมมาก่อนระยะหนึ่งแล้ว เช่น หกเดือนหรือหนึ่งปี
- 2) เป็นกลุ่มองค์กรที่มีคณะกรรมการในการบริหารชัดเจน
- 3) เป็นกลุ่มองค์กรที่มีระเบียบข้อบังคับ
- 4) เป็นกลุ่มองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่โปร่งใสทางการเงิน

และจากการสนทนาพูดคุยในครั้งนี้พบว่ายังมีอุปสรรคในการสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชน ดังนี้

1) การอนุมัติโครงการหรือกิจกรรมเป็นการตอบแทนบุญคุณสมาชิกอบต.ที่สนับสนุนให้เป็นฝ่ายบริหาร

2) การอนุมัติโครงการมีแต่ฝ่ายบริหารเป็นผู้อนุมัติซึ่งมีอยู่ 3 คน จากกรณีโครงการกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจงบประมาณมียาชาวา หมู่บ้านละ 1 แสน

3) โครงการที่ได้รับการสนับสนุนไปในหมู่บ้านเป็นการตอบแทนบุญคุณหวัคะแนนหรือเป็นโครงการกิจกรรมส่วนบุคคล

4) โครงการที่อนุมัติสนับสนุนที่ผ่านมายังไม่ได้อยู่ในกรอบของแนวทางการสนับสนุนแก่กลุ่ม/องค์กรชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลการะเกดในข้างต้น

5) กลุ่มองค์กรชุมชนยังขาดการทำแผนงาน โครงการกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมของตนเอง

6) การใช้งบประมาณยังเน้นในด้านการชุด ถม ลอก ถนน คู คลอง หรือการก่อสร้าง

7) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตัวแทนของประชาชนและยังมีวิถีคิด วิถีปฏิบัติ ในการดำเนินว่า “โครงการนี้จะได้เท่าไร ? ก็เปอร์เซนต์ ?”

8) โครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนไปแล้ว เช่น งบประมาณศูนย์เศรษฐกิจมิยาซาวาหมู่บ้านละแสน ไม่มีการติดตามประเมินผล หรือตรวจสอบอย่างเป็นรูปธรรม

9) การจัดทำแผนพัฒนาประจำปี กลุ่ม/องค์กรชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วม การศึกษาดูงาน

เป็นการไปศึกษาดูงานของกรรมการศูนย์ฯ 2 คน คือนายประจวบ เกลี้ยงดำ และนายทวี สร้อยสิริสุนทร ยังพื้นที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมตรงหรือคล้ายกับของศูนย์ฯมายาวนานและเกิดผลประโยชน์ โดยได้ร่วมศึกษาดูงานกับทีมคณะทำงานสร้างเสริมสุขภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้การนำของคุณหมอบัญชา พงษ์พานิช โดยมีพื้นที่ศึกษาดูงานดังนี้

1. ชุมชนวัฒนธรรมคลองขนมจินอำเภอสมนา

ชุมชนวัฒนธรรมคลองขนมจินอำเภอสมนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่กับครูสุนทร กิจนิจย์ชีว์ และคณะ ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มในปี พ.ศ. 2523 ภายใต้การริเริ่มของครูสุนทร กิจนิจย์ชีว์ กับสมาชิก 30 คน หลังจากประสบปัญหาการทำนาข้าว จากการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตร ผลิตอำเภอฟายพัฒนาและพ่อค้า แล้วส่งเสริมให้ทำนา 2-3 ครั้งต่อปี เมื่อ พ.ศ. 2510 จนเป็นหนี้สิน ถึงปัจจุบัน ครูสุนทร กิจนิจย์ชีว์ เรียกว่า “เกษตรตาโต” ปรับปรุงมาเป็น “เกษตรตามั่ง” แล้วพัฒนา ขึ้นเป็น “เกษตรยับเยิน” เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการทำนาด้วยวัวควาย มาเป็นเครื่องจักรกล จากพันธุ์ข้าวพื้นบ้านเป็นพันธุ์ข้าวจากกรมส่งเสริมการเกษตรที่ปลูกเพื่อขาย จากปุ๋ยธรรมชาติสู่ปุ๋ยเคมี จากการร่วมแรงลงแขกมาเป็นเครื่องจักร เป็นค่าจ้าง จากไม่เคยเป็นหนี้สินก็ได้เป็นหนี้สินกันถ้วนหน้า จากในน้ำเคยมีกุ้ง หอย ปู ปลา กลับหมดไปเพราะสารเคมี

การรวมตัวของชุมชนคลองขนมจิน เมื่อ พ.ศ.2523 มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การลด ละ เลิก ใช้สารเคมี
2. การลดหนี้สิน
3. การสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในครัวเรือน

โดยมีเป้าหมายคือ การกลับคืนไปสู่วัฒนธรรมของชุมชนและมีวิธีปฏิบัติดังนี้

- การลด ละ เลิกใช้สารเคมี มาเป็นการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ
- พื้นฟูการทำนาแบบดั้งเดิม เช่น ใช้พันธุ์ข้าวพื้นเมือง ทำนาดำ ทำนารวมหลายคน

ในแปลงเดียวกัน การใช้ธรรมชาติในการกำจัดศัตรูต้นข้าว ใช้พืชหมัทำยาฆ่าแมลง

- ขยายความรู้ เชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อการปลดหนี้จากแหล่งทุน เช่น ธกส. สหกรณ์

การเกษตร

- การสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในครัวเรือน เช่น การปลูกพืชผักพื้นบ้านไว้กิน การเลี้ยงหรือปลูกในสิ่งที่ทำกิน

ครูสุรินทร์ กิจนิจชีวี ยังให้ความสำคัญกับการสร้างคนสร้างทายาททางความคิด เป็นผู้สืบทอดทางปัญญา ครูสุรินทร์บอกว่า “การสร้างคน ต้องสร้างปัญญา” โดยมีเทคนิคดังนี้

1. การใช้คำพูดในเชิงกระตุ้น กระตุ้น ให้คิด ให้เปรียบเทียบ เช่น “เราจะจัดการเงิน หรือให้เงินมาจัดการเรา” หรือ “รายเหลือสำคัญกว่ารายรับใช่ไหม” เพื่อการก่อเกิดซึ่งวิธีคิดและปัญญา

2. การใช้นิทานสอนใจเปรียบเทียบ เช่น เรื่องคางคกกับความอยากจะเป็นโน้นอยากจะเป็นนี้ แต่สุดท้ายเป็นตัวเองดีที่สุด หลังจากตัวตลกเองที่จุ่มตัวเองได้ เป็นต้น

3. การใช้ดนตรีหรือเสียงเพลง เพราะครูสุรินทร์ กิจนิจชีวี เป็นนักสีซอฝีมือเยี่ยม

ชุมชนคลองขามเงินขยายเครือข่ายไปสามตำบล ได้แก่ ตำบลสามตุ่ม ตำบลบ้านหลวง และตำบลบางนมโค ในอำเภอสนา โดยให้วิทยุชุมชนคลองขามเงินเป็นเครื่องมือในการบอกความเป็นชุมชนที่ขาดหายไปในอดีตและสื่อสารถึงกัน

การเชื่อมโยงกับองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีสมาชิกของกลุ่มเป็นสมาชิกอบต.อยู่ด้วย

ในปัจจุบันชุมชนวัฒนธรรมคลองขามเงินได้รวมกลุ่มและมีกิจกรรมหลากหลายดังนี้

1. กิจกรรมออมทรัพย์เพื่อลดหนี้สินและปลดหนี้สิน
2. กิจกรรมน้ำปลาชุมชน
3. กิจกรรมสินค้าตามใบสั่ง
4. กิจกรรมเกษตรปลอดสารเคมี
5. กิจกรรมออกกำลังกายบนพื้นฐานอาชีพ
6. กิจกรรมวิทยุชุมชน
7. กิจกรรมน้ำยาล้างจาน
8. กิจกรรมโรงสีชุมชน

ณ ปัจจุบันชุมชนวัฒนธรรมคลองขามเงินเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้กับคนในชุมชนและบุคคลภายนอกทั่วไป ครูสุรินทร์ กิจนิจชีวี ได้กล่าวทิ้งท้ายด้วยแววตาที่มั่นใจ ด้วยรอยยิ้มที่เปิดเผยเปี่ยมด้วยความเมตตาและให้กำลังใจว่า “เรียนรู้จากสิ่งทำ ทำในสิ่งที่เรียนรู้”

2. **สวนเกษตรอินทรีย์แบบเศรษฐกิจพอเพียงบนเนื้อที่ 6 งานของลุงจวน กิ่งอำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร** เป็นการดำรงชีวิตด้วยเกษตรผสมผสาน โดยมี

- (1) ไม้ผล เช่น ส้มโอ น้อยหน่า ละมุด ฝรั่ง มะนาว ฝรั่ง มะไฟ ฯลฯ
- (3) พืชผักสวนครัว เช่น ตำลึง กระชาย ขะอม ตะไคร้ มะเขือ พริก ถั่วฝักยาว ฯลฯ
- (3) บ่อเลี้ยงปลาขนาดกว้าง 2 เมตร ยาว 5 เมตร จำนวน 3 บ่อ
 - เลี้ยงปลาดุก 1 บ่อ
 - เลี้ยงปลาไหลและปลาช่อน 1 บ่อ

- เลี้ยงปลาหมอ 1 บ่อ

และที่สำคัญปลอดสารเคมี หมักปุ๋ยชีวภาพใช้เอง ผลผลิตเหลือกิน ขายเป็นรายได้เข้าครอบครัว เป็นการดำเนินชีวิตที่พอเพียงและมีความสุข

3. เรียนรู้เรื่องแผนชีวิตครอบครัวกับผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

- การทำแผนชีวิตตนเองและครอบครัว คือการวางแผนอนาคตให้อยู่อย่างมีความสุข โดยคิดตั้งแต่วันนี้ไปจนวันตาย โดยมีแนวคิดเรียนรู้ในการจัดการตนเอง เช่น เมื่ออายุมากขึ้นทำงานหนักไม่ได้ แก่ตัวไปลูกหลานไม่เลี้ยงจะทำอย่างไร? ต้องมีรายได้เมื่ออายุมากขึ้นเพื่อเงินสวัสดิการ จะต้องทำอย่างไร

- บนเนื้อที่ 10 กว่าไร่ กับพันธุ์ไม้กว่า 700 ชนิด เป็นไม้ที่ใช้เป็นอาหาร ไม้ที่ใช้เป็นยาสมุนไพร เป็นไม้ใช้สอยและเป็นไม้ประดับ เป็นสวนป่า เรียกว่า “วนเกษตร” ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม บอกว่า จะปลูกต้นไม้สักต้นต้องมองและรู้ว่าได้ประโยชน์อะไร? “อย่ารอ อย่าผลัดวันประกันพรุ่ง ให้ปลูกไปเรื่อยๆ”

- การดำรงชีพของผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิมและครอบครัวเป็นเศรษฐกิจแบบพอเพียง เหลือกินก็ขาย มีการรวมกลุ่มเป็นตลาดสินค้าชาวบ้านที่ปลูกแบบปลอดสารเคมีและผลิตภัณฑ์แปรรูปจำหน่ายทุกวันเสาร์ วันอาทิตย์ สิบโมงเช้าเป็นต้นไปหน้าสวนวนเกษตร

- ปัจจุบันสวนวนเกษตรยังเป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับชุมชนและบุคคลภายนอกทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ เนื้อหาของความรู้พื้นฐานคือ

- (1) ข้างกับการจัดการทั้งระบบ
- (2) อาหาร
- (3) ยาสมุนไพร
- (4) ของใช้ในชีวิตประจำวัน
- (5) ดินและปุ๋ย

- ทุกขั้นตอนของการให้ความรู้ “วิธีคิด” เป็นสิ่งสำคัญที่ ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม จะสอดแทรกอยู่เสมอ แม้แต่การได้พูดคุยกันท่านยังมีวิธีคิดหรือมุมมองที่เป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดปัญญาอยู่เสมอ

“การวางแผนชีวิตของตนเองและครอบครัวบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง ทุกคนในครอบครัวต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ” นั่นคือแนวทางปฏิบัติที่ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม กล่าวเอาไว้

จากการศึกษาดูงานทั้งสามพื้นที่ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว เป็นการเพิ่มความมั่นใจ และได้วิธีคิด แนวทางในการที่จะพัฒนาศูนย์ฯให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกคนที่เป็นสมาชิกของศูนย์ฯ

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลการศึกษาและอภิปรายผล

ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว

เป็นการเริ่มจากนายทวี สร้อยสิริสุนทร ตั้งคำถามกับตนเองกับสภาพความเป็นอยู่ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน จากนั้นได้รวมตัวกับแกนนำ 4-5 คนจัดตั้งกลุ่มโดยทำกิจกรรมอ้อมทรัพย์สินขึ้นเป็นกิจกรรมแรก โดยในช่วงปี 2541-2543 เป็นการดำเนินงานแบบผู้นำเดี่ยวเนื่องจาก 1) แนวทางการบริหารจัดการแบบนี้เป็นแบบใหม่ที่ไม่เคยมี ทั้งวิธีคิดและวิธีปฏิบัติ 2) คนในหมู่บ้านขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากขาดการศึกษา เป็นชาวบ้านที่ไม่มีตำแหน่งที่ราชการตั้งให้ไม่เคยแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำ 3) ขาดความกล้า กลัวเป็นการก้าวท้าวในบทบาทหน้าที่ของผู้นำที่เป็นทางการ เก่งกว่าจะนำไปสู่ความขัดแย้ง 4) ยังยึดติดแนวทางการอุปถัมภ์จากรัฐ คือจะตั้งกลุ่มได้ก็ต้องเมื่อมีเจ้าหน้าที่ของรัฐมาตั้งให้พร้อมกับให้เงินงบประมาณหรือสิ่งของ 5) ยังยึดติดพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติหรือเห็นมาคือ เมื่อได้เป็นกรรมการ มีเงินงบประมาณหรือสิ่งของมา จะได้ก่อนแล้วแบ่งปันให้ญาติพี่น้อง หรือจะได้มีโอกาสโกงงบประมาณหรือสิ่งของเอาไว้แบ่งปันกัน 6) ขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงตั้งแต่นโยบายแห่งชาติจนถึงระดับท้องถิ่น

จากสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้นายทวี สร้อยสิริสุนทรซึ่งมีโอกาสไปเติบโตเรียนรู้มาจากภายนอก เมื่อกลับมาบ้านและคิดตั้งกลุ่มขึ้นแล้ว จึงต้องฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จากสภาพที่เป็นจริงของชุมชนในลักษณะของการดำเนินงานกลุ่มแบบผู้นำเดี่ยว แต่หลังจากปี 2543 จนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานของศูนย์ได้เปลี่ยนแปลงมาสู่การมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยกรรมการทุกคนจะรู้สึกรักหวงแหนและเห็นคุณค่าของศูนย์มากขึ้น สังเกตได้จากจากประโยค “กลุ่มของเรา” และ “ศูนย์ของเรา” บ่อยครั้งขึ้น และมีการแบ่งบทบาทความรับผิดชอบกันมากขึ้น เพราะกรรมการเกิดความมั่นใจในศักยภาพของตน และเกิดความเชื่อมั่นว่าจะสามารถบริหารจัดการกันได้เอง เนื่องจากได้เรียนรู้เกิดความรู้ และเกิดกระบวนการคิดการปฏิบัติที่เป็นระบบมากขึ้น ในด้านสมาชิกก็เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจคณะกรรมการในการบริหารจัดการมากขึ้น เพราะได้รับผลประโยชน์อย่างต่อเนื่องและเท่าเทียมกัน ทั้งการปันผล และสวัสดิการชุมชน โดยมีกิจกรรมให้ร่วมกันทำอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสมาชิกที่เหลืออยู่ก็เป็นประเภทแกนที่เข้าใจและเห็นร่วมกับแนวคิด อุดมการณ์ของศูนย์เป็นส่วนใหญ่แล้ว โดยแกนนำคือนายทวี สร้อยสิริสุนทร ได้ใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้กับกรรมการและสมาชิก เนื่องจากตัวเองได้มีโอกาสเข้าร่วมฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพจากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ แล้วนำมาปรับใช้ในการบริหารจัดการศูนย์ เช่น การประชุมอย่างสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีมและกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม และวิธีคิดเชิงกระบวนการระบบ เป็นต้น

ปัจจุบันทางศูนย์มีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 81 คน จาก 32 ครอบครัวยังมีรายละเอียดกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมสัจจะออมทรัพย์ มีสมาชิก 45 คน จาก 30 ครอบครัวยังมีรายละเอียดกิจกรรมดังนี้

2. กิจกรรมกองทุนสวัสดิการชุมชน ทนการศึกษา 30 ราย ยังชีพผู้สูงอายุ 14 ราย พิการ 1 ราย
3. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพสุขภาพชุมชน ได้แก่ กองทุนข้าวชุมชน กลุ่มเป้าหมายจากครอบครัว กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์ฯ
4. กิจกรรมวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ โรงสีข้าวชุมชน
5. กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงของศูนย์ฯ ได้แก่ กองทุนกองคลัง กองทุนสำรอง
6. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพชุมชน ได้แก่ กองทุนสุขภาพชุมชน กลุ่มเป้าหมายจากครอบครัว กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์ฯ

ทุกวันนี้ทางศูนย์ยังเชื่อมโยงกับองค์กรเครือข่ายหรือหน่วยงานต่างๆที่มีกิจกรรมด้านการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาศักยภาพของคน เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงศูนย์ให้ดียิ่งขึ้นเพื่อบรรลุเป้าหมาย "การพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวสมาชิก"

1) กิจกรรมสัจจะออมทรัพย์หรือกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว

กิจกรรมสัจจะออมทรัพย์เป็นกิจกรรมหลักของศูนย์ที่มีเป้าหมายเพื่อการออมเงินไว้ใช้ยามจำเป็นของสมาชิก และใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวสมาชิก กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เริ่มออมทรัพย์กัน 4 คน เป็นเงิน 200 บาท เมื่อเดือนตุลาคม 2541 การดำเนินงานจนถึงปัจจุบัน (เมษายน 2546) มีสมาชิกจำนวน 45 คน เงินสัจจะออมทรัพย์รวม 117,800 บาท มีผู้ให้บริการเงินกู้รวม 30 ราย เป็นเงินรวม 230,000 บาท มีกำไรจากการดำเนินงานรวมทั้งสิ้นจำนวน 33,226 บาท มีการปันผลให้สมาชิกทุกปีจำนวน 60 % ของเงินกำไร สำหรับการบริหารจัดการ ได้ใช้ระบบเอกสารที่ทำขึ้นเอง ทั้งทะเบียนการออม บัญชีงบดุลรายเดือน ทะเบียนฝ่ายสินเชื่อ และสมุดสัจจะออมทรัพย์ประจำตัวของสมาชิก สำหรับการเก็บรักษาเงินที่เหลือจากการปล่อยกู้ ได้นำฝากธนาคารออมสินและฝากไว้ที่ศูนย์

2) กองทุนสวัสดิการชุมชน

กองทุนสวัสดิการชุมชนของศูนย์เกิดจากการเข้าร่วมโครงการสวัสดิการชุมชนเร่งด่วนเพื่อผู้ยากลำบากโดยเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับองค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร โดยการสนับสนุนของกองทุนเพื่อสังคม ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากแนวคิดของโครงการ แต่ที่สำคัญคือมาจากฐานคิดของแกนนำโดยเฉพาะคือนายทวี สร้อยสิริสุนทร ที่ได้ผลักดันให้นำเงินสนับสนุนผู้ยากลำบากทั้งหมดมาตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการ แล้วนำดอกผลที่ได้มาช่วยเหลือผู้ยากลำบาก แนวคิดดังกล่าวแม้จะได้รับการต่อต้านจากชุมชนมากเนื่องจากความเคยชินจากการรับความช่วยเหลือแบบสงเคราะห์ให้เปล่าจากรัฐมาโดยตลอด แต่เนื่องจากผู้นำมีเจตนาบริสุทธิ์ อีกทั้งมีความชัดเจนในการดำเนินงาน ทำให้สามารถฝ่าฟันปัญหาบริหารจัดการเงินกองทุนจนเกิดดอกผลทำให้กองทุนเติบโตขึ้นจากจำนวน 125,589 บาทในตอนเริ่มต้นเมื่อเดือนเมษายน 2544 มาเป็นจำนวน 131,931 บาท ในเดือนเมษายน 2546 และได้ช่วยเหลือผู้ยากลำบากให้มีเงินสวัสดิการต่อรายจำนวน 331 บาทในปี 2544 มาเป็น 588 บาทต่อราย ในปี 2546 โดยมี

ผู้สูงอายุยากลำบากได้รับการช่วยเหลือจำนวน 16 คน โดยได้รับเงินช่วยเหลือเฉลี่ยคนละ 1,320 บาท นอกจากนี้ยังมีกองทุนข้าวซึ่งเป็นสวัสดิการที่ได้จากการบริหารโครงการสนับสนุนพันธุ์ข้าวของเกษตรตำบลอีกด้วย

3) โรงสีข้าวชุมชน

โรงสีข้าวชุมชนเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งของศูนย์ซึ่งมาจากกระบวนการเรียนรู้ในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนระดับตำบลเมื่อปี พ.ศ.2543 โดยมีนายทวี สร้อยสิริสุนทร เป็นผู้ประสานงานระดับตำบลร่วมกับเครือข่ายคณะทำงานประสานงานแผนแม่บทชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยมูลนิธิหมู่บ้านภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเพื่อสังคม ในแผนงานโครงการของหมู่ที่ 3 ตำบลกระแจะ ได้มีกิจกรรมโรงสีชุมชนอยู่ด้วย เพราะมีโครงการส่งเสริมการเกษตรในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริปี 2542 ในกิจกรรมปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตข้าว และกิจกรรมผลิตข้าวเพื่อการค้าในเนื้อที่ 200 ไร่ ซึ่งศูนย์เป็นผู้ดำเนินการอยู่ โดยมีนายประจวบ เกลี้ยงดำ และนายธวัช เรืองอ่อน เป็นผู้รับผิดชอบ

ในปี 2544 ทางศูนย์ได้เสนอโครงการกิจกรรมโรงสีข้าวชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลภายใต้งบประมาณโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจมิยาซาวาหมู่บ้านละแสนบาทเพื่อเสริมอาชีพ แต่ไม่ได้รับการสนับสนุน ศูนย์จึงได้นำเสนอโครงการโรงสีข้าวชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชนที่ต้องการทำกิจกรรมในเชิงการลงทุนแต่ขาดเงินทุนกับองค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนครโดยการกู้ยืมภายใต้การสนับสนุนของกองทุนเพื่อสังคมในโครงการสวัสดิการชุมชนเร่งด่วนเพื่อผู้ยากลำบาก โดยมีผู้ร่วมถือหุ้นจำนวน 34 คน ทุนละ 5,000 บาท รวมเป็นเงิน 170,000 บาทโดยนายโสภณ จันทรทอง ได้บริจาคที่ดินจำนวน 1 ไร่กับศูนย์เพื่อใช้ทำกิจกรรม เริ่มดำเนินการก่อสร้างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2545 และเดินเครื่องจักรสีข้าวได้เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2545 โดยมีนายประจวบ เกลี้ยงดำเป็นผู้จัดการ

จากการบันทึกปริมาณผู้มาใช้บริการตั้งแต่เริ่มดำเนินการ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2546 พบว่ารายรับกับรายจ่ายถ้าคิดในเชิงธุรกิจจะไม่คุ้มกับการลงทุน คือ เงินลงทุนแรกตั้งจำนวน 164,000 บาท ในช่วงระยะเวลา 7 เดือน มีผู้มาสีข้าวรวม 164 คน จำนวนข้าวเปลือก 12,076 กิโลกรัม โดยเป็นข้าวเปลือกของสมาชิกประมาณครึ่งหนึ่ง สำหรับผลผลิตที่ได้นั้นพบว่าเมื่อขายข้าวสาร รำละเอียด รำหยาบและปลายข้าวรวมกันแล้ว เป็นเงิน 9,255.37 บาท เหลือแล้วโรงสีมีรายได้เดือนละ 1,322 บาท หรือประมาณวันละ 44 บาท เท่านั้นเอง ซึ่งยังไม่ได้คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้นด้วย อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในแง่ของการเรียนรู้แล้วนับว่ากิจกรรมโรงสีข้าวชุมชนของศูนย์เป็นความพยายามของกลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่คิดหาทางแก้ไขปัญหามาบนพื้นฐานวิถีชีวิตของตนเอง ทั้งที่โอกาสจะเป็นได้น้อยมากในสภาพแวดล้อมซึ่งไม่ได้เอื้อต่อการรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเลย คือ

1) เป็นกิจกรรมที่มาจากความต้องการของคนในหมู่บ้านที่แท้จริงโดยกระบวนการได้มาซึ่งปัญหา และแนวทางแก้ไขจากการทำแผนแม่บทชุมชน

2) เป็นกิจกรรมที่สร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ในการบริหารจัดการ การสีข้าว การค้าขาย การทำบัญชี การเงิน

3) เป็นกิจกรรมที่พบทุนทางสังคมในหมู่บ้านยังมีอยู่ คือ การบริจาคที่ดิน การลงแรงช่วยเหลือกันโดยไม่คิดผลตอบแทน

4) เป็นกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมประจักษ์ต่อสาธารณะที่สามารถบอกถึงความตั้งใจ ความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ ในการบริหารจัดการที่ไม่เคยปรากฏในหมู่บ้านมาก่อน

ในด้านอุปสรรคของการดำเนินกิจกรรมโรงสีข้าวชุมชนก็มีเข้ามาซึ่งต้องคอยแก้ไขอยู่เป็นระยะ ๆ ที่คณะทำงานทุกคนบอกว่ามันเป็น “การเรียนรู้” เป็น “บทเรียน” และในขณะนี้ พฤศจิกายน 2546 ก็ยังไม่มีระเบียบข้อบังคับในการดำเนินกิจกรรมโรงสีข้าวชุมชน มีแต่ข้อตกลงกันเฉพาะเรื่อง สำหรับความเข้าใจของสมาชิกต่อการลงทุนร่วมกันแบบถือหุ้นก็ยังต้องคอยทำความเข้าใจกันอยู่เช่น จะไม่เป็นสมาชิกแล้วขอเป็นเงินได้ไหม ? ในด้านเครื่องสีข้าวก็มีอุปสรรคอยู่บ้างเพราะเป็นเครื่องสีข้าวมือสองต้องหมั่นตรวจสอบ หมั่นซ่อมแซมเพื่อคุณภาพของผลผลิต ในส่วนของเส้นทางที่ใช้เป็นทางสาธารณะที่เรียกว่า “ทางหมอน” ให้การได้ดีพอสมควรระดับหนึ่ง แต่ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลการะเกดได้ขุดคูน้ำและไม่ได้ทำทางเข้าโรงสีข้าวไว้ ทางศูนย์จึงได้ยื่นหนังสือต่อองค์การบริหารส่วนตำบลการะเกดและสำนักงานอำเภอเชียรใหญ่ว่าได้รับความเดือดร้อนและหาทางแก้ไขให้ด้วย ส่วนกระแสไฟฟ้ายังใช้ร่วมกับบ้านนายโสมณ จันทรทอง ที่ต้องใช้สายชั่วคราวซึ่งห่างจากโรงสีข้าวประมาณ 400 เมตร

สำหรับแนวทางการดำเนินกิจกรรมโรงสีข้าวให้มีความก้าวหน้าและยั่งยืนมีแนวทางดังนี้

1. การบริหาร

1.1 มีบุคลากรรับผิดชอบที่ชัดเจน

- ผู้จัดการ
- คนงานสีข้าว
- คนงานฝ่ายขาย

โดยจัดสรรค่าตอบแทนให้จากผลกำไร

1.2 มีระบบเอกสารที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้

- ทะเบียนสีข้าวรายวัน
- ทะเบียนจำหน่าย
- บัญชีรายรับ รายจ่าย
- ทะเบียนคุมวัสดุอุปกรณ์

1.3 ความปลอดภัย

- มีหน้ากักกันฝุ่นจากการสีข้าว

1.4 มีเครื่องมือไว้ช่วยบำรุงอย่างเพียงพอ

1.5 มีความซื่อสัตย์ต่อสมาชิก เช่น ชั่งข้าวเปลือก/ข้าวสาร และการจัดสรรผลกำไร

2. คุณภาพของผลผลิต

2.1 จัดเกรดข้าวก่อนสีข้าวเป็น 3 เกรด

- เกรด A ข้าวเปลือกผ่านการโรย ร่อน และตากแดดมาอย่างดี
- เกรด B ข้าวเปลือกไม่ผ่านการโรย ร่อน แต่ข้าวแห้ง
- เกรด C ข้าวเปลือกไม่ผ่านการโรย ร่อน มีดิน หิน กรวดทราย

2.2 ความสะอาด

- เครื่องจักรทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันนก หนูหรือสัตว์อื่น ๆ มาทำรังอยู่อาศัยในโรงเรือน

- ไม่สกปรก รกรุงรัง

- ทำความสะอาดอยู่เสมอ

- ไม่นำ และป้องกันสัตว์ต่าง ๆ ไม่ให้เข้ามาทำรังอยู่อาศัย เพื่อป้องกันมูลสัตว์

เป็นสื่อพาหนะนำโรค

3. การเพิ่มมูลค่าของผลผลิต

3.1 รำละเอียด รำหยาบ ปลายข้าว นำมาเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู ไก่ ปลา

3.2 รำละเอียด รำหยาบ แกลบ นำมาผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ

ความเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินกิจกรรมของศูนย์

จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์สมาชิกและที่ไม่ได้เป็นสมาชิกจำนวน 152 ราย โดยเป็นสมาชิกจำนวน 38 ราย พบว่า กิจกรรมออมทรัพย์ทำให้สมาชิกได้ออมเงิน ได้กู้เงินไปใช้ในยามจำเป็น และได้เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม ส่วนในด้านระเบียบข้อบังคับพบว่า มีสมาชิกที่เข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้างถึง 55.2 % เพราะไม่ได้อ่าน ขั้หลังขั้ลิ้ม ไม่ได้เข้าร่วมประชุมอย่างต่อเนื่อง ทำให้เข้าใจแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มไม่ชัดเจน และที่เข้าใจมี 31.2 % เพราะได้อ่านทำความเข้าใจเข้าร่วมประชุมทุกเดือน และเป็นกรรมการของศูนย์

สำหรับความเห็นเรื่องกองทุนสวัสดิการพบว่าทั้ง 100% บอกว่ากองทุนสวัสดิการชุมชนดี เพราะสมาชิกในครัวเรือนได้รับสวัสดิการ (แต่ก็มีถึง 33 % ที่บอกว่ายังไม่ได้รับสวัสดิการ เนื่องจากยังเป็นสมาชิกใหม่)

ความเห็นจากเวทีประชุมกลุ่มย่อยและจากเวทีประชุมประจำเดือนพบว่า

1) สวัสดิการรายเดือนประเภทผู้สูงอายุและผู้พิการที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้จำนวน 16 คน ผู้ได้รับสวัสดิการและครอบครัวหรือญาติพี่น้องมีความพอใจในการได้รับสวัสดิการจากกองทุน และเห็นถึงความสำคัญของการดูแลเอื้ออาทรกันระหว่างสมาชิก

2) สวัสดิการรายเดือนประเภททุนการศึกษาหรืออาชีพจำนวน 32 คน ผู้รับทุนและครอบครัวมีความพอใจที่ทางศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่หวได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาและการออมเงินเพื่อการศึกษา หลังจากจบจากการศึกษาชั้น ม.ปลาย หรือเป็นทุนในการประกอบอาชีพหลังจากออกจากโรงเรียนเพื่อประกอบอาชีพ

เหตุที่ทำให้สมาชิกพอใจกับผลที่เกิดขึ้น เพราะ

- 1) การจัดการกองทุนสวัสดิการมีระบบทะเบียนและบัญชีที่มีความชัดเจนและโปร่งใสตรวจสอบได้
- 2) มีการจัดสรรผลกำไรจากกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตฯ เข้ามาสมทบทำให้กองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่หวโตขึ้น และทำให้ผู้รับสวัสดิการรายเดือนเพิ่มขึ้น
- 3) ผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการมีความภูมิใจและมีความรู้สึกที่ดีว่าชุมชนและสังคมไม่ทอดทิ้ง และให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ
- 4) สมาชิกเกิดความมั่นใจและชุมชนเกิดความมั่นคงเพราะชุมชนมีกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นของตนเอง

ปัจจัยที่ทำให้ศูนย์สามารถดำเนินกิจกรรมมาถึงปัจจุบันมาจาก

- 1) มีแกนนำที่ยึดหลักเกณฑ์ เป้าหมาย และเจตนารมณ์ ของการเริ่มก่อตั้งศูนย์
- 2) มีการทำงานเป็นทีม การจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้
- 3) มีระเบียบข้อบังคับที่มาจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกซึ่งสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของสมาชิก
- 4) การดำเนินกิจกรรมจะไม่ให้ความสำคัญกับปริมาณของสมาชิกและจำนวนเงินเยอะ ๆ แต่จะเน้นที่คุณภาพของทุกคนเช่น การร่วมคิดร่วมทำ คิดเป็นทำเป็น มีความรับผิดชอบ มีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสียสละ ซื่อสัตย์อดทนอดกลั้น มีคุณธรรมและเอื้ออาทรซึ่งกันและกันไป
- 5) มีแผนงาน โครงการที่เป็นของศูนย์เอง โดยได้รับการสนับสนุนเงินทุนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้หน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง

กองทุนหรือเงินทุนอื่น ๆ ในชุมชน

กองทุนหรือเงินทุนต่างๆที่หน่วยงานรัฐให้มายังหมู่ที่ 3 ตำบลกระแจะ มีอยู่หลายกองทุน และในแต่ละกองทุนก็ไม่ได้แตกต่างกันมากนักในด้านการบริหารจัดการ ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำเสนอกองทุนหรือเงินทุน ได้แก่

1. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 ล้านบาท
2. โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจมียาชาวา กิจกรรมกองทุนหมู่บ้านละแสนเพื่อส่งเสริมอาชีพ

3. กองทุนฉางข้าวประจำหมู่บ้าน
4. กองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (ศสพ.)
5. โครงการแก้ไขความยากจน
6. เงินทุนสนับสนุนพัฒนาด้านสาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้าน 7,500 บาทต่อปี

กองทุนหรือเงินทุนทั้ง 6 เป็นการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐมายังหมู่บ้าน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้าน ทุกกองทุน ทุกเงินทุนมีวัตถุประสงค์ที่ดี เป้าหมายที่ดี แต่เมื่อเงินทุนหรือสิ่งของมาถึงยังหมู่บ้าน วัตถุประสงค์ เป้าหมายก็ถูกเบี่ยงเบน บิดเบือน เปลี่ยนแปลงไป ภายใต้การดำเนินงานของกลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ โดยใช้ตำแหน่งที่มีอยู่และตำแหน่งที่หน่วยงานรัฐแต่งตั้งไว้ในกองทุนหรือเงินทุนนั้น เบียดบัง ปกปิดข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ประโยชน์เฉพาะกลุ่ม เครือญาติ

การถูกเอารัดเอาเปรียบ การทุจริต การฉ้อโกง เป็นที่รับรู้กันในหมู่บ้าน แต่เป็นการรับรู้แบบ “ซุบซิบนินทา” “รู้แล้วอย่าบอกใคร” ที่มาก็มาจากกรรมการหรือเครือญาติของกรรมการจากกองทุนนั้น ๆ เนื่องจากแบ่งปันกันไม่ลงตัว ได้มากได้น้อยยังไม่เท่ากัน แต่ก็ไม่มีการพูดคุยที่เป็นทางการให้เป็นประเด็นในที่ประชุมหมู่บ้าน เพราะไม่มีใครกล้าจะนำเสนอหรือเปิดประเด็น โดยมีสาเหตุดังนี้

1. ไม่รู้ความเป็นมาของกองทุนนั้น ๆ เพราะถูกปิดบังการรับรู้
2. ขาดเพื่อน ขาดแนวร่วมในการยืนยันสนับสนุนประเด็นปัญหา
3. เมื่อพูดหรือเปิดประเด็นไปแล้วกลัวจะเสียประโยชน์ในภายภาคหน้า เมื่อหน่วยงานรัฐให้อะไรมาอีก กลัวจะถูกกลุ่มผู้นำหรือกรรมการไม่แบ่งปันปันส่วนมาให้
4. ฐานะไม่ใช่ “เงินหลวง ตางค์หลวง ไม่ใช่ตางค์เราพูดไปเค้าเกลียดเปล่า”

กองทุนหรือเงินทุนในหมู่บ้านจะมีคนที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ บริหารจัดการอยู่จริง ๆ ไม่ก็คนในไม่กี่ครอบครัว ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานโดยตำแหน่ง มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการร่วม ส่วนประกอบเป็นกรรมการหมู่บ้านหรือประชาคมจัดตั้งของกระทรวงมหาดไทย กลุ่มคนกลุ่มนี้จะรวมกันเป็นกรรมการบริหารจัดการแบบ “ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่” มีพฤติกรรม ประวัติดี เล่ห์เหลี่ยมทางด้านการเงินที่คล้าย ๆ กัน เพราะฉะนั้นคนกลุ่มนี้จะมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในขณะที่มีผลประโยชน์ร่วม และจะนินทาด่าทอให้ร้ายกันเมื่อหมดผลประโยชน์ และจะกลับมามีความสัมพันธ์อันดีต่อกันอีกเมื่อหน่วยงานของรัฐให้เงินหรือสิ่งของมายังหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ร่วมกันอีก

นี่คงเป็นสาเหตุหนึ่งว่าทำไมการเลือกตั้งในระดับหมู่บ้านจึงมีการแข่งขันกันสูง มีหวัคະແນ มีการจัดเลี้ยงลัมวูลัมหมู เลี้ยงเหล้าเลี้ยงเบียร์ แจกเงินซื้อเสียง ทั้งการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. เพราะมันมีผลประโยชน์ในหมู่บ้าน ยังไม่นับที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับโครงการจากองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นหวัคະແນของ สจ. สส. หรือแม้แต่ สว.

การบริหารและการจัดการ เนื่องจากการเกิดของกองทุนหรือเงินทุนในหมู่บ้านทั้ง 6 เป็นความต้องการของภาครัฐ ซึ่งเป็นการให้ไปโดยหมู่บ้านไม่ได้มีความต้องการที่คิดเองโดยเบื้องต้น การเตรียมความพร้อม รับรู้และเรียนรู้ ไม่มีความพร้อมในด้านใด ๆ เลย ทั้งการมีกลุ่มกิจกรรม การจัดการ แผนงาน อีกทั้งหน่วยงานรัฐก็เป็นแค่ผู้ผ่านเงิน ไม่ได้มีความตั้งใจ จริงจัง จริงใจที่จะให้กองทุนหรือเงินทุนเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ดีของแต่ละกองทุนหรือเงินทุนนั้น ๆ

กองทุนหรือเงินทุนในหมู่บ้านทั้ง 6 นอกจากจะไม่เป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแล้ว ยังเพิ่มความแตกแยกความสามัคคีขึ้นในหมู่บ้าน เป็นการเพาะหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดอาชีพหรือก่อให้เกิดรายได้ ทั้งยังเป็นทุนให้กับคนไม่ดีได้มีทุนในการสร้างฐานอำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์และยังเป็นการปลูกฝังวิธีคิดการหวังพึ่งจากภายนอกหรือรัฐอุปถัมภ์อีกด้วย **ความร่วมมือกับอบต.**

การสนับสนุนจากสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านเป็นไปได้ยาก ถ้าสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านไม่เป็นคนที่ศูนย์ฯ ส่งลงสมัครและต้องได้รับเลือกตั้งด้วย และต้องเป็นฝ่ายที่มีเสียงข้างมากในสภาด้วย รวมทั้งการเชื่อมโยงกับองค์การบริหารส่วนตำบลก็เป็นไปได้ยากเช่นกัน โดยมีสาเหตุมาจากพื้นฐานทางความคิดเพราะการได้เป็นสมาชิก อบต. เป็นช่องทางของการได้มาซึ่งผลประโยชน์ เงินทองและอำนาจ เพราะในสมัยปัจจุบันฝ่ายบริหารบางคนก็มีกิจการรับเหมา ไหนจะญาติพี่น้องของสมาชิก อบต. ที่มีกิจการรับเหมา แม้แต่เจ้าหน้าที่บางคนก็ยังมีการรับเหมา เพราะฉะนั้นจึงไม่แปลกที่โครงการเกือบทั้งหมดที่ผ่านมาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นการก่อสร้างอาคาร ต่อเติมอาคาร สร้างสะพาน ขุดทางน้ำ ขุดคลองน้ำ สร้างถนนคอนกรีต ถนนลูกรัง ถนนหินคลุก

อีกทั้งการไม่กระจายข่าวหรือแจ้งให้ทราบแก่กลุ่ม/องค์กรในตำบลในการจัดทำโครงการพัฒนาประจำปีของแต่ละปีงบประมาณ เมื่อไม่แจ้งให้ทราบก็ไม่มีโครงการจากกลุ่มองค์กรในด้านการส่งเสริมอาชีพ การจัดการศึกษาเรียนรู้และอื่น ๆ ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 มาตรา 16 จึงใช้โอกาสดังกล่าวตั้งโครงการงบประมาณไม่ถึงหนึ่งแสนบาทที่ไม่ต้องประชาพิจารณ์ ไม่ต้องประมูล เป็นโครงการก่อสร้าง ขุด ถม ระบบฮั้วกัน 10% ทุจริตข้อโกง โดยมีประชาคมแต่งตั้งของมหาตไทยินยอม รู้เห็นและเป็นใจ

นี่คือความล้มเหลวของการกระจายอำนาจและรายได้สู่ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ตอบสนองเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจและรายได้สู่ท้องถิ่น ด้วยความไม่พร้อมของภาคประชาชน ขาดการให้การศึกษาคูหาความรู้อย่างเป็นระบบในด้านประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานอย่างจริงจังและจริงใจ รวมทั้งวัฒนธรรมการอุปถัมภ์จากผู้มีอิทธิพล ผู้มีอำนาจ มีเงิน ที่อาศัยความไม่รู้ของชาวบ้าน กตัญญู กตเวที ตักตวง และกอบโกยผลประโยชน์สู่ระบบการคอร์รัปชันที่เป็นกระบวนการ

วุฒิการศึกษาของสมาชิก อบต. ที่ไม่จำกัด ทำให้มีสมาชิกที่มีวุฒิการศึกษา ป.4 ป.6 ในระบบ หรือจากการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) ที่มีแต่ทักษะท่องจำเพื่อให้สอบผ่าน แต่ขาดทักษะการฟัง พูด

อ่าน เขียน คิด วิเคราะห์สังเคราะห์ จากการศึกษายังพบว่าแม้แต่สมาชิกที่มีวุฒิการศึกษามากกว่า ป.4 ป.6 บางคนก็ยังขาดทักษะขั้นต้น รวมทั้งวุฒิภาวะทางอารมณ์ จิตสาธารณะและความซื่อสัตย์

และที่สำคัญก็คือ พฤติกรรมของสมาชิก อบต. ทั้งที่ก่อนเลือกตั้งนั่งผ้าขาวม้า ใส่โลง เป็นพี่บ่าว น้าบ่าว พี่หลวง น้องเนร (คนที่ผ่านการบวชมาแล้ว) พูดคุยกันรู้เข้าใจชุมชน รู้ปัญหาชุมชน แต่พอได้รับเลือกเป็นสมาชิก อบต. ใส่ชุดสีก็ากี้ ต้องเรียกอบต. นานน้ำซึ่ก กลับพูดคุยกันไม่ค่อยรู้เรื่อง ในหัวสมองมีแต่โครงการนี้จะได้อะไร ที่สำคัญที่สุดคือผู้หย่อนบัตรลงคะแนนที่ยังเห็นเงิน สิ่งของทั้งของกินและของใช้เป็นสิ่งสำคัญกว่าคุณสมบัติที่ดีของผู้ลงสมัครเลือกตั้ง ชายสิทธิ ชายเสียง

เพราะฉะนั้นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ การส่งเสริม หนุนเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์ยังต้องใช้เวลาแบบค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป ถึงนโยบายรัฐและแนวทาง ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเน้นและให้ความสำคัญก็ตาม

จากการศึกษายังพบว่า หน่วยงานพัฒนาชุมชนระดับอำเภอไม่ได้เข้ามามีบทบาทส่งเสริมทั้งพัฒนาการอำเภอและพัฒนาระดับตำบลไปอยู่ที่ไหน ทำอะไรอยู่ที่รับรู้และรับทราบแล้ว อีกทั้งยังเป็นที่ปรึกษาในเบื้องต้นด้วย และนี่ก็เป็นอีกความล้มเหลวของกรมการพัฒนาชุมชนจนถึงระดับพัฒนาการตำบล เพราะเป็นการพัฒนาที่เพิ่มความแตกแยกความสามัคคีในหมู่บ้าน วัฒนธรรมวิถีชีวิตหายไป มีหนี้สินมากขึ้น ปัญหายาเสพติดทุกหย่อมหญ้า ปัญหาครอบครัวแตกแยกหย่าร้าง คนชราถูกทอดทิ้ง แรงงานอพยพ สารพัดปัญหา ถ้าประเมินตามการปฏิรูประบบราชการและดูทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 แล้วต้องบอกว่ายุบและเลิกกรมการพัฒนาชุมชนนี้ได้แล้ว เพราะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณทุกด้านที่ใช้ในกรณี และยังเป็นตัวถ่วงของการพัฒนาแบบชุมชนพึ่งตนเองและชุมชนเข้มแข็งด้วย

สำหรับสำนักงานเกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลยังขาดการเข้ามาเรียนรู้ร่วมกัน ยังไม่เข้าใจการบริหารจัดการ ทิศทางและเจตนารมณ์ของศูนย์ฯ "เราทำอะไรไม่ได้ เสนอไม่ได้ ขึ้นอยู่กับนายหัว" เป็นประโยคของเจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบลที่มักพูดอยู่บ่อยๆ

การศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ เป็นอีกหน่วยงานที่เริ่มเข้ามาเชื่อมโยงและยังไม่รู้จะเข้าใจกันแค่ไหน เพราะเป็นแค่ระยะเริ่มต้น

บทสรุป : บทเรียนและแนวทางในการพัฒนาศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว

การดำเนินงานของศูนย์ในเรื่องออมทรัพย์ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักนั้นแม้จะมีเงินออมไม่มากนักเนื่องจากมีสมาชิกน้อย แต่ก็มีคามมั่นคงพอสมควร โดยที่ศูนย์จะเน้นคัดเลือกสมาชิกที่เข้าใจแนวคิดอุดมการณ์ในการทำกิจกรรมศูนย์เรียนรู้มากกว่าจะเน้นปริมาณ โดยมีกองทุนสวัสดิการเพื่อสมาชิกและชุมชนเป็นเป้าหมาย ซึ่งค่อย ๆ มีความชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับกิจกรรมโรงสีข้าวนั้นแม้จะไม่ได้ทำ

แต่กรรมการก็ได้เรียนรู้ พัฒนาการทำงานและเกิดความรัก ความเห็นอกเห็นใจกันมากขึ้น ซึ่งต้องหาแนวทางพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

การจัดการของศูนย์ในเรื่องต่าง ๆ มีความชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยกรรมการได้เสียสละทำงานด้วยความรู้ที่มีเพียงเล็กน้อย แต่อาศัยความซื่อสัตย์ พยายามเรียนรู้เท่าที่จะทำได้ แม้จะยากลำบากสำหรับคนด้อยการศึกษา แต่ก็ได้พากลุ่มรอดมาถึงปัจจุบัน โดยที่สภาพชุมชนไม่ได้เอื้อต่อการทำงานเพื่อส่วนรวมเท่าใดเลย จึงเห็นได้ว่าที่ผ่านมาทางศูนย์จะร่วมกิจกรรมกับองค์กรสนับสนุนระดับจังหวัดที่มีกระบวนการเรียนรู้ เช่น กองทุนเพื่อสังคม คณะทำงานสร้างเสริมสุขภาพจังหวัด นครศรีธรรมราช ภายใต้การนำของคุณหมอบัญชา พงษ์พานิช และการวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับคุณกัม ภาคเมธาวี จากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ทั้งที่นายทวี สร้อยสิริสุนทร ได้คลุกคลีกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ศูนย์ปฏิบัติการภาคใต้ มาตั้งแต่ยังไม่มีสำนักงานในภาคใต้ และยังเป็นแหล่งทุนที่มีงบประมาณมากพอสมควร โดยมีตำแหน่งในปี พ.ศ. 2544 เป็น 1 ในคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ของ พอช. และเป็นกองเลขาของคณะประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นที่ผ่านงบประมาณ ปี พ.ศ. 2545 เป็นคณะทำงานเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัด นครศรีธรรมราช และคณะทำงานประสานยุทธศาสตร์องค์กรชุมชนภาคใต้ และปี พ.ศ. 2546 เป็นคณะกรรมการกำกับโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนของ พอช. ส่วนกลาง เพราะนายทวี สร้อยสิริสุนทรเห็นแล้วว่า การใช้งบประมาณของ พอช. ในปี พ.ศ. 2544 - 2545 ไม่มีกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ขาดความชัดเจนในวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฎ กติกา พอช. ทั้งเจ้าหน้าที่บางคนและผู้นำจากภาคประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในคณะทำงานต่าง ๆ ดังนั้นทางศูนย์จึงไม่ได้เชื่อมโยงและขอสนับสนุนงบประมาณจาก พอช. เลย

จะเห็นได้ว่าทางศูนย์นั้นเชื่อมโยงกับแหล่งทุนที่ใช้งบประมาณเป็นโอกาสได้ปฏิบัติการควบคู่ไปกับการเรียนรู้หลังจากมีบทเรียนจากกองทุนเพื่อสังคม (SIF)

ฉะนั้นการพัฒนาศูนย์ฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิกและคนในชุมชนควรเป็นดังนี้

1. คณะทำงานต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน
2. มีการบริหารจัดการที่มีความเสมอภาคภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับ
3. มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดซึ่งปัญญาและวิธีคิดบนพื้นฐานเศรษฐกิจแบบพอเพียง
4. มีเอกสารที่เป็นระบบและข้อมูลที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน
5. มีการประชุมและการใช้หอกระจายข่าวประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

ต่อเนื่อง

6. มีอาคารที่ใช้เป็นที่ทำการ ทำกิจกรรมต่างๆ และเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน
7. มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกของศูนย์อย่างต่อเนื่อง

8. มีสวัสดิการที่หลากหลายและยั่งยืนกว่าที่เป็นอยู่ เช่น สวัสดิการของอาสาสมัครที่มาทำงานให้กับศูนย์หรือส่วนรวม
9. ทุกครอบครัวที่เป็นสมาชิกของศูนย์ต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
10. ปลอดภัยและปราศจากการแทรกซึม แทรกแซง ครอบงำจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน มีความสัมพันธ์กันได้ในฐานะผู้ที่มีหน้าที่ต้องส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น
11. โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์เป็นรูปแบบคณะทำงาน

แผนงานของศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่หว

ที่	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	แหล่งงบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	เกษตรยั่งยืน	ส่งเสริม อาชีพหลัก	-การทำงานข้าว -เลี้ยงวัว -ลดและเลิกปุ๋ยเคมี			
2	เศรษฐกิจ ชุมชน	1. ส่งเสริม อาชีพเสริม	-จักสาน -ปลูกพริกเพื่อการแปรรูป ผลิตภัณฑ์นม น้ำยาล้างจาน สบู่ -ผลิตปุ๋ยชีวภาพแบบน้ำและแห้ง -การเลี้ยงไก่พื้นบ้าน, เป็ด, ปลา			
		2. ร้านค้าชุมชน	-จำหน่ายข้าวสาร, ปลาเยลลี่, รำละเอียด รำหยาบ, แกลบ - แก๊สหุงต้ม อุปกรณ์ไฟฟ้า -ผลิตภัณฑ์ชุมชน			
		3. โรงสีชุมชน	-ข้าวขาว -ข้าวกล้องปลอดสารเคมี			
3	การศึกษา เรียนรู้และ พัฒนา ศักยภาพ	1.การฝึกอบรม	-การผลิตยาสมุนไพร, น้ำยาล้างจาน, สบู่ -การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร -ความรู้ความเข้าใจประชาธิปไตย ขั้นพื้นฐาน			
		2.พัฒนา ศักยภาพผู้นำ	-การให้ความรู้ -วิทยากร -การศึกษา			
		4.การศึกษาดูงาน	-พื้นที่เกษตรอินทรีย์หรือเกษตรชีวภาพ -การจัดสวัสดิการชุมชน,การบริหารจัดการ ร้านค้าชุมชน -โรงสีชุมชน			

4	สุขภาพชุมชน	1.ผลิตภัณฑ์อาหารปลอดสารเคมีในชีวิตประจำวัน	-ครอบครัวปลอดสารเคมี, ผักสวนครัว -ครอบครัวเลี้ยงปลาปลอดสารเคมี -ครอบครัวเลี้ยงไก่ปลอดสารเคมี -กลุ่มเลี้ยงหมูปลอดสารเคมี			
		2.ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ	-การบีบนวด -สมุนไพร			
5	ชุมชนน่าอยู่	ชุมชนน่าอยู่	-ความสัมพันธ์ในครอบครัว -ความสามัคคีและการมีส่วนร่วมของชุมชน -ความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใสของผู้นำหมู่บ้านและอาสาสมัครต่างๆ -ค่ายเด็กและเยาวชน -ศิลปะ -ด้านยาเสพติด -สำนักרבบ้านเกิด -ภาษาอังกฤษ -ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปพื้นบ้าน			
6	พัฒนาปรับปรุงซ่อมแซมที่ทำการศูนย์	ปรับปรุงซ่อมแซมพัฒนาศูนย์สาริด	-ไฟฟ้าแรงต่ำเข้าที่ทำการศูนย์ -ถนนเข้าที่ทำการศูนย์ -อาคารที่ทำการศูนย์ -โรงเรียนกิจกรรมของศูนย์ -อุปกรณ์สำนักงาน -โต๊ะเก้าอี้ 3 ชุด -ตู้เอกสาร 2 ตู้ คอมพิวเตอร์ครบชุด + เก้าอี้ 2 ชุด			

ประวัติทีมวิจัย

1. นายประจวบ เกลี้ยงดำ หัวหน้าทีมวิจัย

บ้านเลขที่ 70 ม.3 ต.เกาะเกิด อ.เขยรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 46 ปี

อาชีพ ทำนา เลี้ยงสัตว์

การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

1. คณะกรรมการกองทุนและสวัสดิการสังคมสงเคราะห์หมู่บ้าน
2. คณะกรรมการศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว ตำแหน่ง
 - หัวหน้าฝ่ายสินเชื่
 - หัวหน้าฝ่ายโรงสีข้าวชุมชน

2. นายธวัช เรืองอ่อน

บ้านเลขที่ 47/1 ม.3 ต.เกาะเกิด อ.เขยรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 32 ปี

อาชีพ ทำนาข้าว และเลี้ยงสัตว์

การศึกษา ป.6

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

- 1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ตำแหน่งตรวจสอบภายใน
- 2) คณะกรรมการศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว ตำแหน่ง
 - หัวหน้าฝ่ายกองทุนข้าวชุมชน
 - ฝ่ายสินเชื่

3. นางชบา มากชุมพล

บ้านเลขที่ 24 ม.3 ต.เกาะเกิด อ.เขยรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 44 ปี

อาชีพ ทำนาและค้าขาย

การศึกษา ป.4

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

- 1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ฝ่ายการเงิน
- 2) คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการและสงเคราะห์หมู่บ้าน พ.ศ.2538
- 3) คณะกรรมการศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว ตำแหน่ง
 - หัวหน้าฝ่ายออมทรัพย์

- ฝ่ายการเงิน
- ฝ่ายสินเชื่อ

4. นางรัชนี นวลศรี

บ้านเลขที่ 56 ม.3 ต.การะเกด อ.เขียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 44 ปี

อาชีพ ทำนาข้าวและเลี้ยงสัตว์

การศึกษา ป.4

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

- 1) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- 2) คณะกรรมการศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้าน
บางยี่ว ตำแหน่ง
 - ฝ่ายสินเชื่อ
 - ฝ่ายบัญชี

5. นางเปรมฤทัย สร้อยสิริสุนทร

บ้านเลขที่ 51/1 ม.3 ต.การะเกด อ.เขียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 28

อาชีพ ค้าขายและแม่บ้าน

การศึกษา ม.6

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

- 1) คณะกรรมการศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้าน
บางยี่ว ตำแหน่ง
 - ฝ่ายบัญชีและทะเบียน
 - ฝ่ายกองทุนและสวัสดิการชุมชน

ผู้ช่วยคณะวิจัย

1. นายทวี สร้อยสิริสุนทร

บ้านเลขที่ 51/1 ม.3 ต.การะเกด อ.เขียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 36 ปี

อาชีพ เกษตรกรและรับจ้างทั่วไป

การศึกษา กำลังศึกษาที่สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ระดับปริญญาตรี กศ.บป.

โปรแกรมพัฒนาชุมชน สาขาศิลปศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

- เลขานุการศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว
- คณะทำงานเชื่อมโยงเครือข่ายประชาสังคมจังหวัดนครศรีธรรมราช

- คณะทำงานประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
- คณะทำงานสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช
- คณะทำงานเครือข่ายประชาสังคมพื้นที่ภาคประชาชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
- คณะทำงานประสานงานเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้
- คณะประสานงานยุทธศาสตร์ขบวนการชุมชนภาคใต้
- คณะทำงานการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ
ฉบับที่ 16 ภาคใต้
- คณะทำงานประสานงานสหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ

2. นายทวีศักดิ์ มากชุมพล

บ้านเลขที่ 24 ม.3 ต.เกาะเกิด อ.เขยรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 25 ปี

อาชีพ นักศึกษา

กำลังศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก

ภาคผนวก

❖ รายการแสดงทรัพย์สินของศูนย์ฯ

❖ เอกสารการดำเนินงานของศูนย์

- (1) ใบสมัครสมาชิกกลุ่มเงินออม
- (2) แบบขอกู้ยืม
- (3) แบบแสดงจำนองค้ำขอผลัดผ่อนชำระหนี้
- (4) เอกสารเชิญออกจากการเป็นสมาชิก

❖ ระเบียบข้อบังคับ

- (1) ระเบียบกลุ่มเกษตรกรรอมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ
- (2) ระเบียบกองทุนสวัสดิการชุมชน
- (3) ระเบียบกลุ่มองค์กรเกษตรกรรวม
- (4) ระเบียบกองทุนข้าว

❖ แบบสอบถาม “โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์ฯ”

❖ ภาพแสดงการทำกิจกรรมต่างๆของศูนย์ฯ

ทุนและทรัพย์สินของศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางบัว

ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2546

[illegible]

ใบรับสมัครสมาชิกกลุ่มเงินออม

ข้าพเจ้านาย,นาง,นางสาว..... บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ตำบลกระแจะ อำเภอยะบะใหญ่ ขอสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มเงินออม.....
.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
โดยข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามระเบียบของกลุ่มทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้สมัคร

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

ตัวอย่าง

สมุดสัจจะออมทรัพย์ ปกหน้า ขนาดเท่าของจริง

สังคมดีไม่มีขาย อยากได้ต้องร่วมสร้าง

ศูนย์สาริตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน
หมู่ที่ 3 ตำบลกระแจะ อำเภอยะหา จังหวัดนครศรีธรรมราช

กิจกรรมสัจจะออมทรัพย์

กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางขี้

เล่มที่.....วันที่.....เลขที่สมาชิก.....

ชื่อ.....สกุล.....อายุ.....

เลขที่ประจำตัวประชาชน.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัดนครศรีธรรมราช โทร.....

(.....)

ประธานศูนย์สาริตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน

...../...../.....

สมุดที่จะออกมรphy ด้ำนใน ย่อยนาค

ศูนย์สาริสรและทัตมบการะบรณการเรียนรูั้จกรรรมชุมชน					
หมู่ที่ 3 บำบบางยัง ต.การะเกด อ.เจียงไทรนุญ จ.นครศรีธรรมราช					
ชื่อผู้ให้จะจอมารั้..... พ.ศ.....					
เดือนละ..... หััน เป็นเงิน.....บาทต่อเดือน					
ยอดยกมจาก พ.ศ.....เป็นเงิน.....บาท					
ที่	วันที่ เดือน พ.ศ.	จำนวน เงิน	รวมเงิน	ผู้รับเงิน	หมายเหตุ
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9 -					
10					
11					
12					
รวมจำนวนเงิน					

[illegible]

๖๕
พระยาเพชรบูรณ์

ชื่อ.....เลขที่สมาชิก.....

[illegible]

ตัวอย่าง

สมุดบัญชีประเภททุนการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

วัดค้อมาด-ถอนใหญ่

ธนาคารออมสิน

กรุณาอย่าพับสมุด

เขื่อนราษีไศล สาขา	08-688720-033897-5
ชื่อผู้ฝาก ออมทรัพย์เพื่อทุนการศึกษาและอำนวยการศึกษา ประถมศึกษา	

014937533

วัน เดือน ปี	คำขอ	ถอน	ฝาก	รวมเหลือ	รายการเลข น. คงบัญชี
01/09/43	CDB		40.00	*****40.00 010	1
25/09/43	CDB		25.00	*****65.00 010	2
30/10/43	CDB		25.00	*****90.00 011	3
16/11/43	CDB		25.00	*****115.00 010	4
18/12/43	CDB		29.00	*****144.00 010	5
01/01/44	CDB			*****144.00 010	6
28/02/44	CDB		38.00	*****215.71 011	7
23/03/44	CDB		38.00	*****253.71 011	8
18/04/44	CDB		37.00	*****290.71 010	9
12/07/44	CDB		74.00	*****364.71 011	10
10/09/44	CDB		75.00	*****439.71 011	11
19/09/44	CDB		34.00	*****473.71 011	12
17/10/44	CDB		31.00	*****504.71 418	13
21/11/44	CDB		27.00	*****531.71 010	14
01/12/44	INT		0.00	*****531.71 010	15
12/01/45	CDB		40.00	*****571.71 010	16
21/02/45	CDB		26.00	*****597.71 011	17
18/03/45	CDB		20.00	*****617.71 011	18
18/04/45	CDB		47.00	*****664.71 011	19
10/05/45	CDB		45.00	*****709.71 418	20
01/07/45	CDB		45.00	*****754.71 011	21
29/07/45	CDB		45.00	*****799.71 011	22
06/09/45	CDB		47.00	*****846.71 010	1
13/10/45	CDB		50.00	*****896.71 010	2
22/10/45	CDB		52.00	*****948.71 020	3
27/11/45	CDB		51.00	*****1,000.71 010	4
31/12/45	INT		13.10	*****1,013.81 000	5
11/01/46	CDB		100.00	*****1,113.81 429	6
18/02/46	CDB		49.00	*****1,162.81 020	7
01/04/46	CDB		52.00	*****1,214.81 010	8
10/05/46	CDB		51.00	*****1,265.81 000	9
16/07/46	CDB		115.00	*****1,380.81 011	10

แบบขอกู้ยืม

กลุ่มองค์กรเกษตรกรรม หมู่ 3 บ้านบางยี่ว ต.เกาะเกด อ.เขยริใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

1.วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

2.ข้าพเจ้า นาย นาง นางสาวสกุล.....

3.เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4.ที่อยู่ เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

5.มีความประสงค์ขอกู้ยืม

☐ ออมทรัพย์ ☐ กองคลัง ☐ สวัสดิการ ☐ อื่น ๆ.....

6.จำนวนเงินขอกู้.....บาท (.....)

7. การค้ำประกัน

- บุคคลที่ 1 ชื่อ-สกุล.....เลขที่สมาชิก.....

- บุคคลที่ 2 ชื่อ-สกุล.....เลขที่สมาชิก.....

- บุคคลที่ 3 ชื่อ-สกุล.....เลขที่สมาชิก.....

- หลักทรัพย์ได้แก่.....

.....

.....

8.ระยะเวลาในการคืนเงินต้น.....

.....

9.อัตราดอกเบี้ย.....ส่งดอกเบี้ยทุกเดือน

10. ถ้าข้าพเจ้าไม่สามารถส่งคืนเงินได้ให้ทางกลุ่มปฏิบัติดังนี้.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ขอกู้

(.....)

แบบแสดงความจำนงค์ขอผลัดผ่อนชำระหนี้
กลุ่มองค์กรเกษตรกร ม.3 บ้านบางยี่ว ต.การะเกด

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่สมาชิก.....

เลขที่บัตรประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดนครศรีธรรมราช

ได้ขอกู้เงินจากกลุ่มเกษตรกร ม.3 บ้านบางยี่ว ในกิจกรรม

- ☐ เงินกองคลัง ☐ ขอมทรัพย์ ☐ กองทุน ☐ กองทุนสวัสดิการ
☐ กองทุนข้าวชุมชน ☐ อื่นๆ ระบุ.....

เป็นจำนวนเงิน.....บาท (.....)

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

☐ บุคคลค้ำประกัน ได้แก่ 1..... 2.....

☐ หลักทรัพย์ค้ำประกันได้แก่ 1.....

ได้มีกำหนดส่งคืนงวดสุดท้าย วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แต่ข้าพเจ้าไม่สามารถคืนเงินต้นได้ตามวัน เดือน ปี ข้างต้น จึงมีความประสงค์ขอผลัดผ่อนชำระ
เนื่องจาก.....

และข้าพเจ้าส่งคืนเงินต้นงวดสุดท้ายให้ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

โดยข้าพเจ้าจะส่งค่าบำรุง / ดอกเบี้ย ทุกเดือนตามปกติ

ลงชื่อ.....ผู้ขอกู้/ผู้ผ่อน

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ค้ำประกัน/พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ค้ำประกัน/พยาน

(.....)

เอกสารขอเชิญออกจากการเป็นสมาชิก

ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน บ้านบางยี่ว

ม.3 ต.การะเกด อ.เข็รใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช 80190

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอเชิญออกจากการเป็นสมาชิกศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน
เรียน.....สมาชิกเลขที่.....

เนื่องด้วยคณะกรรมการศูนย์ฯ ได้มีมติเห็นชอบให้ท่านพ้นจากการเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ นับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ด้วยเหตุผลดังนี้

.....
.....
.....

ฉะนั้นท่านนำเอกสารฉบับนี้มาขึ้นขอรับหุ้นตั้งจะออมทรัพย์คืนได้ภายในระยะเวลา 3
เดือน ในวันเวลาและสถานที่ทำการศูนย์ฯ หากท่านไม่ติดต่อมาภายใน 3 เดือน ทางกลุ่มจะนำเงิน
หุ้นตั้งจะออมทรัพย์ของท่านเข้าสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่วทั้งหมด

จึงเรียนมาเพื่อปฏิบัติ

ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....
() () ()

ประธานศูนย์ฯ

ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....
() () ()

ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....
() () ()

ศูนย์สถิติและพัฒนาระบบการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน

ระเบียบข้อบังคับ

กองทุนข้าวชุมชน ม.3 บ้านบางยี่ว

ตำบลเกาะเกิด อำเภอเขิรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมอาชีพการทำนาให้กับสมาชิกของศูนย์สถิติและพัฒนาระบบการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน ม.3 บ้านบางยี่ว
- เพื่อสนับสนุนด้านเงินทุนในการทำนา
- เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในชุมชนในการบริหารจัดการ

2. ทุน

- กิจกรรมปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตข้าว 200 ไร่จาก สนง.เกษตร อำเภอเขิรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- สมทบจากผลกำไรในการจัดการ
- รับผิดชอบและสมทบจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ
- อื่น ๆ

3. บริหารจัดการ ู้ ยืม และคำประกัน

- ผู้มีสิทธิกู้ยืมต้องเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว
- เงินที่กู้ไปต้องใช้ในการทำนาข้าวหรือปรับปรุงดินในการทำนาข้าวเท่านั้น
- ขอบแบบฟอร์มในการขอกู้และกรอกข้อความให้ครบถ้วน
- ผู้ขอกู้ ู้ได้บ้านเลขที่ละไม่เกิน 12 ไร่ ไร่ละ 400 บาท แต่ไม่เกิน 10,000 บาท ต้องมีหลักทรัพย์ (นส.3.แท้) และมีสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์คำประกันสองคน
- ระยะเวลาในการกู้ไม่เกิน 5 เดือน
- ถ้าไม่ส่งเงินกู้ภายใน 5 เดือน เดือนที่ 6 ต้องชำระบำรุงของ 5 เดือนที่ผ่านมาในอัตราร้อยละ .50 สตางค์ และของเดือนที่ 6 เป็นต้นไปต้องชำระค่านำรุงของเดือนที่ 6 นับเป็นต้นไปแต่ไม่เกิน 12 เดือน ในอัตราร้อยละ 2 บาทต่อเดือนทุก ๆ เดือน
- คำนำรุง/ผลกำไร 100 %
 1. สมทบเข้ากองทุนข้าว 30%
 2. สมทบเข้ากองทุนสวัสดิการชุมชน 30%
 3. วัสดุ- อุปกรณ์ 20%
 4. คอบแทนกรรมการ 20%

4. การบริหารจัดการ

- ผู้รับสวัสดิการจะได้รับ เฉพาะดอกผลของกองทุนสวัสดิการเท่านั้น
- การบริหารจัดการโดยคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มองค์กรเกษตรกร หมู่ 3 บ้านบางยี่หว
- ผู้รับสวัสดิการต้องเลือกตัวแทนเข้าเป็นกรรมการสมทบ 1 ท่าน โดยเลือกจากการประชุมใหญ่ตามัญประจำปี
- กรรมการสมทบคือ.....
- หัวหน้าฝ่ายดูแลผลประโยชน์กองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่หวคือ.....

5. การกู้ยืมและค้ำประกัน

- วงเงินกู้ 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ต่อราย ถ้ามีเงินเหลือสามารถเพิ่มวงเงินได้โดยอยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการดำเนินงาน
- ระยะเวลากู้ไม่เกิน 1 ปี สามารถแบ่งส่งเป็นงวดได้
- ส่งดอกเบี้ยเดือน
- ดอกร้อยละ 2 บาทต่อเดือน สำหรับสมาชิก อายุ 1 ปี ขึ้นไป
- ดอกร้อยละ 4 บาทต่อเดือน สำหรับสมาชิกอายุไม่ถึง 1 ปี
- ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

6. การเก็บรักษาเงินกองทุน

- นำฝากธนาคารออมสินสาขา เขียวใหญ่
- ผู้ฝาก — จอน ได้แก่
- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

เลือกใส่ผู้ฝากถอน 3 ใน 4

7. อื่นๆ

- ระเบียบข้อบังคับนี้มีผลตั้งแต่วันที่ 15 พ.ค. 44- 15 พ.ค. 45
- นอกเหนือระเบียบข้อบังคับนี้สามารถออกระเบียบข้อบังคับลูกประกอบตามได้ตามสภาพที่เป็นจริง และสถานการณ์ปัจจุบัน
- ให้คณะกรรมการดำเนินงาน ปฏิบัติ และรักษาระเบียบข้อบังคับนี้โดยเคร่งครัด

ระเบียบข้อบังคับ

กลุ่มองค์กรเกษตรกรรมหมู่ที่ 3 บ้านบางยี่ว

ตำบลเกาะเกด อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. วัตถุประสงค์

- ส่งเสริมความสามัคคีในชุมชนผู้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเอง
- เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้พัฒนาพันธุ์ผลผลิต และแปรรูปผลผลิต
- เพื่อร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรรม ส่วนรวม และชุมชน
- เพื่อพัฒนาบุคลากรในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ

2. สมาชิก

- บุคคลในชุมชน
- สมาชิกกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว

3.ทุน

- ค่าสมัครเป็นสมาชิกในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มองค์กรฯ
- ค่าปรับ
- จากโครงการต่าง ๆ และ ผลกำไรจากโครงการต่าง ๆ
- ดอกผลจากการให้กู้
- บริจาค
- อื่น ๆ

ทั้งหมดเรียกว่า “เงินกองคลัง”

4. การบริหารจัดการ

- มีคณะกรรมการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่า 7 คน
- มีคณะกรรมการที่ปรึกษา ไม่น้อยกว่า 5 คน
- คณะกรรมการตรวจสอบ ไม่น้อยกว่า 2 คน
- คณะกรรมการดำเนินงานต้องประชุมประจำเดือนทุกวันที่ 15 ของทุกเดือนและมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มองค์กรฯ
- เงินกองคลังใช้จ่ายต่าง ๆ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน
- คณะกรรมการดำเนินงานแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา
- อายุคณะกรรมการที่ปรึกษาหมดไปพร้อมกับคณะกรรมการดำเนินงานชุดนั้น ๆ
- จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายในเดือนพฤษภาคม และวิสามัญตามสมควร

5. การกู้ยืมและการค้าประกัน

- ชำระโครงการกับฝ่ายเงินกู้
- ฝ่ายเงินกู้นำเรื่องขอผู้เข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน และประเมินพื้นที่จริง
- โครงการในการขอผู้ประกอบด้วย
 1. วัตถุประสงค์
 2. การจัดการบริหารเงินที่ขอ
 3. การชำระเงินต้น
 4. การชำระดอกเบี้ย
 5. การคืนทุนให้กับสังคม
 6. ต้องมีทุนของตนเองในการกู้ส่วนหนึ่ง
- อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 50 สตางค์ต่อเดือน ในโครงการสนับสนุนการทำอาชีพเกษตร
- อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาทต่อเดือน ในการกู้ปกติ

6. การเก็บรักษาเงิน

- โดยนำฝากธนาคารออมสินสาขาเข็ญใหญ่ มีรายชื่อดังนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

มีเงินฝากถอน 3 ใน 4

7. อื่น ๆ

- ระเบียบข้อบังคับนี้มีผลใช้ตั้งแต่วันที่ 15 พ.ค. 44 ถึง 15 พ.ค. 45
- นอกเหนือระเบียบข้อบังคับนี้คณะกรรมการดำเนินงานสามารถออกระเบียบข้อบังคับลูกประกอบได้ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และสถานการณ์นั้น ๆ
- การแก้ไขระเบียบข้อบังคับนี้ โดยที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีเท่านั้น
- หัวหน้าฝ่ายดูแลผลประโยชน์ของกลุ่มองค์กรเกษตรกรรม 3 บ้านบางอ้อ
คือ.....
- ให้คณะกรรมการปฏิบัติ รักษาระเบียบข้อบังคับนี้โดยเคร่งครัด

ระเบียบข้อบังคับ

กองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว

หมู่ที่ 3 ตำบลกระแจะ อำเภอยะใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. วัตถุประสงค์

- เป็นการคืนทุนให้กับชุมชน และสังคมของกลุ่มองค์กรเกษตรกร หมู่ที่ 3 บ้านบางยี่ว และกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว
- เป็นสวัสดิการให้กับบุคคลในครอบครัวของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์และตัวสมาชิกเองหรือบุคคลในชุมชน

2. ทุนของกองทุน

- เปอร์เซ็นต์จากการปันผลของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว
- โครงการสวัสดิการชุมชนเร่งด่วน แผน 5 กองทุนลงทุนเพื่อสังคม
- เปอร์เซ็นต์จากผลกำไรของโครงการต่าง ๆ
- อื่น ๆ

3. หลักเกณฑ์การพิจารณา และเงื่อนไขของผู้รับสวัสดิการ

- เป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อ และทุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี หรือตามมติที่ประชุม
- เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว
- เป็นบุคคลในครอบครัวของสมาชิก หรือ อยู่ในความดูแลจริงของสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว
- เป็นบุคคลที่คณะกรรมการดำเนินงานพิจารณา และปฏิบัติตามเงื่อนไขของกองทุนได้
- ผู้ได้รับสวัสดิการ จะได้รับสวัสดิการไม่เกิน 300 บาท (สามร้อยบาทถ้วน) ต่อเดือน
- เดือนไหนไม่ส่งสัจจะออมทรัพย์จะไม่ได้รับเบี้ยสวัสดิการในเดือนนั้น
- ประเภททุนการศึกษา จะต้องเปิดบัญชีของธนาคารออมสินสาขาเชียรใหญ่ โดยมีชื่อผู้ฝาก — ถอน 3 ชื่อ คือ ชื่อของเด็กตัวเอง และประธาน หรือ รองประธานคณะกรรมการดำเนินงาน และกรรมการสมทบ หรือผู้ดูแลผลประโยชน์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว และจะต้องฝากออมทรัพย์อย่างน้อย เดือนละ 1 หุน หุนละ 5 บาท จะถอนเงินออกจากบัญชีไม่ได้ เมื่อพ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือจบม.6
- ผู้รับสวัสดิการทุกประเภท หากส่งสัจจะออมทรัพย์ 3 ครั้ง โดยไม่แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร คณะกรรมการดำเนินงานจะเลือกบุคคลมาทดแทน

4. การเก็บรักษาเงิน

- โดยนำฝากธนาคารออมสิน สาขาเขียร์ใหญ่ มีรายชื่อดังนี้

1.....

2.....

3.....

4.....

โดยมีเงื่อนไขฝาก - ถอน 3 ใน 4

5. อื่น ๆ

- นอกเหนือระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการดำเนินงานสามารถออกระเบียบข้อบังคับลูกประกอบได้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและสถานการณ์นั้น ๆ
- การแก้ไขระเบียบข้อบังคับนี้ โดยที่ประชุมสามัญประจำปีเท่านั้น
- หัวหน้าฝ่ายดูแลผลประโยชน์ของกองทุนข้าวชุมชน ม.3 บ้านบางอี๋ว คือ.....
- ให้คณะกรรมการปฏิบัติ รักษาระเบียบข้อบังคับนี้โดยเคร่งครัด

ระเบียบข้อบังคับ

กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางชีว
หมู่ที่ 3 ตำบลการะเกด อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อปลูกฝังนิสัยการออมในครอบครัว
- เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการบริหารจัดการในด้านการเงินและสามารถเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมครอบครัวเกษตรกรและชุมชน
- เพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามมติในที่ประชุม

2. คุณสมบัติของสมาชิก

- เป็นบุคคลที่ประพฤตินั้นเป็นพลเมืองคมีศีลธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์ มีวินัยและมีความรับผิดชอบ
- เป็นบุคคลที่เห็นชอบในแนวทาง หลักการ และวัตถุประสงค์ของกลุ่มฯ
- เป็นบุคคลที่พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มได้

3. การพ้นจากสมาชิกกลุ่ม

- ตาย
- วิกลจริต
- ลาออก
- ขาดคุณสมบัติในข้อ 2
- คณะกรรมการวินิจฉัยให้ออก
- จงใจ ฝ่าฝืน ระเบียบข้อบังคับ มติของคณะกรรมการ

4. การออมทรัพย์

- สมาชิก 1 คนถือได้ไม่เกิน 5 หุ้น (250 บาท)
- สมาชิกเข้าถือหุ้นใหม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม 20 บาท
- ต้องเป็นสมาชิกครบ 1 ปีจึงมีสิทธิกู้เงินได้
- สมาชิกเข้าถือหุ้นใหม่ต้องสมทบเป็นทุนสำรองของกลุ่ม 30 บาท
- การขาดส่งเงินออมทรัพย์โดยไม่แจ้งสาเหตุเป็นลายลักษณ์อักษรติดต่อกันเกิน 3 เดือนให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของกลุ่ม และคืนเงินออมทรัพย์ให้ 50% ของยอดเงินในบัญชี หลังจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปี โดยนำเงินที่หักไว้สมทบกองทุนสวัสดิการ

ชุมชนบ้านบางยี่ว และถ้าเจ้าของบัญชีไม่มาขอรับเงินคืนภายใน 1 เดือน หลังจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีให้นำเงินส่วนดังกล่าวเข้าสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว

- การขาดส่งเงินออมโดยไม่แจ้งสาเหตุปรับร้อยละ 10 บาทต่อเดือน
- ระยะเวลา 1 ปีแรกของการส่งเงินออมไม่มีเงินปันผล
- ส่งเงินออมทุกวันที่ 15 ของทุกเดือน เวลา 10.00-12.00 น.
- การพ้นจากสมาชิกกลุ่มรับคืนได้หลังจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

5. ระเบียบในการกู้ยืม

- ผู้กู้ต้องเป็น สมาชิกกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว ครบ 1 ปี
- ผู้กู้จะได้ในวงเงินไม่เกินในสมุดออมทรัพย์ประจำตัวของผู้กู้และผู้ค้ำประกัน
- ผู้กู้จะได้ในสมุดออมทรัพย์ประจำตัวได้แต่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
- จะต้องส่งดอกเบี้ยทุกเดือน
- อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาทต่อเดือน
- ผู้กู้และผู้ค้ำประกันไม่สามารถกู้หรือค้ำประกันให้ผู้อื่นได้ถ้าส่งไม่หมด
- วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมต้องนำไปประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลัก
- การขอกู้ ชำระเงินคืน ส่งดอกเบี้ย ให้ชำระในวันที่ 15 ของทุกเดือน เวลา 10.00-12.00 น.

6. การปันผล

- เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยจัดแบ่งกำไรสุทธิดังนี้

- 1.ปันผลคืนให้สมาชิก 60 %
- 2.สมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว 10%
- 3.วัสดุอุปกรณ์ 10%
- 4.ตอบแทนคณะกรรมการ 10%
- 5.ประธานงาน 5%
- 6.ทุนสำรอง 5%

7. การเก็บรักษาเงินของกลุ่มออมทรัพย์

- 1.ปล่อยกู้ให้กับสมาชิก
- 2.นำฝากไว้กลุ่ม
- 3.นำฝากธนาคารออมสิน สาขาเชียรใหญ่

8. ผู้ฝาก - ถอนบัญชีกลุ่มเกษตรกรรอมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว

1.....

2.....

3.....

เงื่อนไขต้องเซ็นชื่อทั้งสามคน

9. อื่น ๆ

- ระเบียบและข้อบังคับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 พ.ค. 44 ถึง 15 พ.ค. 45
- นอกเหนือระเบียบและข้อบังคับนี้คณะกรรมการดำเนินงานสามารถออกระเบียบข้อบังคับลูกประกอบได้ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและสถานการณ์นั้น ๆ
- ระเบียบข้อบังคับนี้สามารถแก้ไขโดยที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี (เดือนพฤษภาคม)
- หัวหน้าฝ่ายดูแลผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรรอมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว คือ.....
- คณะกรรมการดำเนินงานปฏิบัติรักษาระเบียบและข้อบังคับนี้โดยเคร่งครัด

ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนหมู่บ้านบางยี่ร่วมกับสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (มวล.)

แบบสอบถาม

โครงการ “ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนฯ

1. ข้อมูลผู้สัมภาษณ์

- ก. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
ข. อายุ.....ปี
ค. การศึกษา.....
ง. อาชีพ.....

2. ท่านเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ หรือไม่

- ☐ เป็น ☐ เคยเป็น ☐ ไม่เป็น

3. ท่านเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ ในกิจกรรมอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ออมทรัพย์ ☐ กองทุนข้าว ☐ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตร
☐ กองทุนสวัสดิการ ☐ โรงสีข้าวชุมชน ☐ เกษตรอินทรีย์และชีวภาพ

4. ถ้าท่านเคยเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ ท่านออกจากสมาชิกเพราะเหตุใด.....

5. ถ้าท่านไม่ได้เป็นสมาชิก ท่านคิดอย่างไรกับศูนย์ฯ เช่น ทำไมไม่เป็นสมาชิก มีความคิดอย่างไร
กับศูนย์ฯ.....

6. ท่านเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ เพราะอะไร.....

7. ท่านมีความคิดอย่างไรกับกิจกรรมของศูนย์ฯ ที่ดำเนินการอยู่

1. ออมทรัพย์ ☐ ดี ☐ ไม่ดี ระบุ.....
2. สวัสดิการฯ ☐ ดี ☐ ไม่ดี ระบุ.....
3. โรงสีข้าวชุมชน ☐ ดี ☐ ไม่ดี ระบุ.....
4. กองทุนข้าว ☐ ดี ☐ ไม่ดี ระบุ.....
5. กองทุนฟื้นฟู ☐ ดี ☐ ไม่ดี ระบุ.....
6. เกษตรอินทรีย์/ชีวภาพ ☐ ดี ☐ ไม่ดี ระบุ.....

~ 8. ท่านได้รับประโยชน์จากกิจกรรมของศูนย์ฯ หรือไม่

- ☐ ได้รับน้อยเพราะ.....
- ☐ ได้รับมากเพราะ.....
- ☐ ไม่ได้รับเพราะ.....

9. ท่านเคยกู้เงินของศูนย์ฯหรือไม่

- ☐ ไม่เคย
- ☐ เคย ระบุ.....

10. เงินที่ท่านกู้ไปได้ใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่

- ☐ ตามวัตถุประสงค์
- ☐ ไม่ตามวัตถุประสงค์ เพราะ.....

11. ในความคิดของท่านศูนย์ฯ เข้มแข็งแล้วหรือยัง

- ☐ เข้มแข็งแล้ว เพราะ.....
- ☐ ยังไม่เข้มแข็ง เพราะ.....

12. คำว่า “ชุมชนเข้มแข็ง” ในความคิดของท่านคืออะไร

13. คำว่า “พึ่งตนเอง” ในความคิดของท่านคืออะไร.....
.....

14. ท่านคิดว่าท่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาศูนย์ฯมากน้อยเพียงใด

- ☐ มาก เพราะ.....
- ☐ ปานกลาง เพราะ.....
- ☐ น้อย เพราะ.....

15. ระเบียบข้อบังคับของศูนย์ฯท่านเข้าใจแค่ไหน

- ☐ มาก เพราะ.....
- ☐ เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง เพราะ.....
- ☐ ไม่เข้าใจ เพราะ.....

16. ท่านพอใจกับการบริหารจัดการศูนย์ฯหรือไม่ เพียงใด

- ☐ พอใจ เพราะ.....
- ☐ ไม่พอใจ เพราะ.....

~ 17. ท่านคิดว่า ศูนย์ฯ มีการโกง ทูจริตหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ☐ มี เพราะ.....
- ☐ ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- ☐ ไม่มี เพราะ.....

18. ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญต่อการพัฒนาของศูนย์ฯ หรือไม่

- ☐ มีความสำคัญ เพราะ.....
- ☐ ไม่มีความสำคัญ เพราะ.....

19. ท่านคิดว่าผู้ใหญ่บ้าน / ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน มีความสำคัญต่อการพัฒนาของศูนย์ฯหรือไม่ เพราะอะไร

- ☐ มีความสำคัญ เพราะ.....
- ☐ ไม่มีความสำคัญ เพราะ.....

20. การพัฒนาของหมู่บ้านในทุก ๆ ด้าน ท่านคิดว่าเป็นหน้าที่ของใคร

- ☐ อบต. เพราะ.....
- ☐ ผู้ใหญ่/กำนัน เพราะ.....
- ☐ ราชการ เพราะ.....
- ☐ องค์กรเอกชน เพราะ.....
- ☐ ทุกคนในหมู่บ้าน ผู้นำธรรมชาติ เพราะ.....
- ☐ อื่น ๆ เพราะ.....

21. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการบริหารกองทุนต่าง ๆ ของหมู่บ้าน

- ☐ กข.คจ. (280,000).....
- ☐ สวัสดิการและสงเคราะห์หมู่บ้าน (12,5000).....
- ☐ คลองข้าว.....
- ☐ อสม.ปีละ 7,500.....
- ☐ หมู่บ้านละล้าน.....
- ☐ หมู่บ้านละแสน.....
- ☐ อื่น ๆ.....

22. ท่านคิดว่ากรรมการควรมาจากการเลือกตั้งหรือสรรหา

☐ เลือกตั้ง เพราะ.....

☐ สรรหา เพราะ.....

23. ให้อ่านแสดงความคิดเห็นเรื่องที่ต้องแก้ไข พัฒนา หรือคืออยู่แล้ว

กรรมการ

1.....

2.....

3.....

สมาชิก

1.....

2.....

3.....

ระเบียบข้อบังคับ

1.....

2.....

3.....

กิจกรรมที่ดำเนินการอยู่

1.....

2.....

3.....

กิจกรรมที่ควรเพิ่มเติม

1.....

2.....

3.....

การประชุม

1.....

2.....

3.....

24. กิจกรรมการประชุมท่านเข้าร่วมมากน้อยเพียงใด

☐ ทุกเดือน เพราะ.....

☐ ไม่ทุกเดือน เพราะ.....

25. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ทางศูนย์ฯ มีหอกระจายข่าวประชาสัมพันธ์

☐ เห็นด้วย เพราะ.....

☐ ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

26. ท่านคิดจะลาออกจากสมาชิกของศูนย์ฯ หรือกิจกรรมบ้างหรือไม่

☐ คิด เพราะ.....

☐ ไม่เคยคิดเพราะ.....

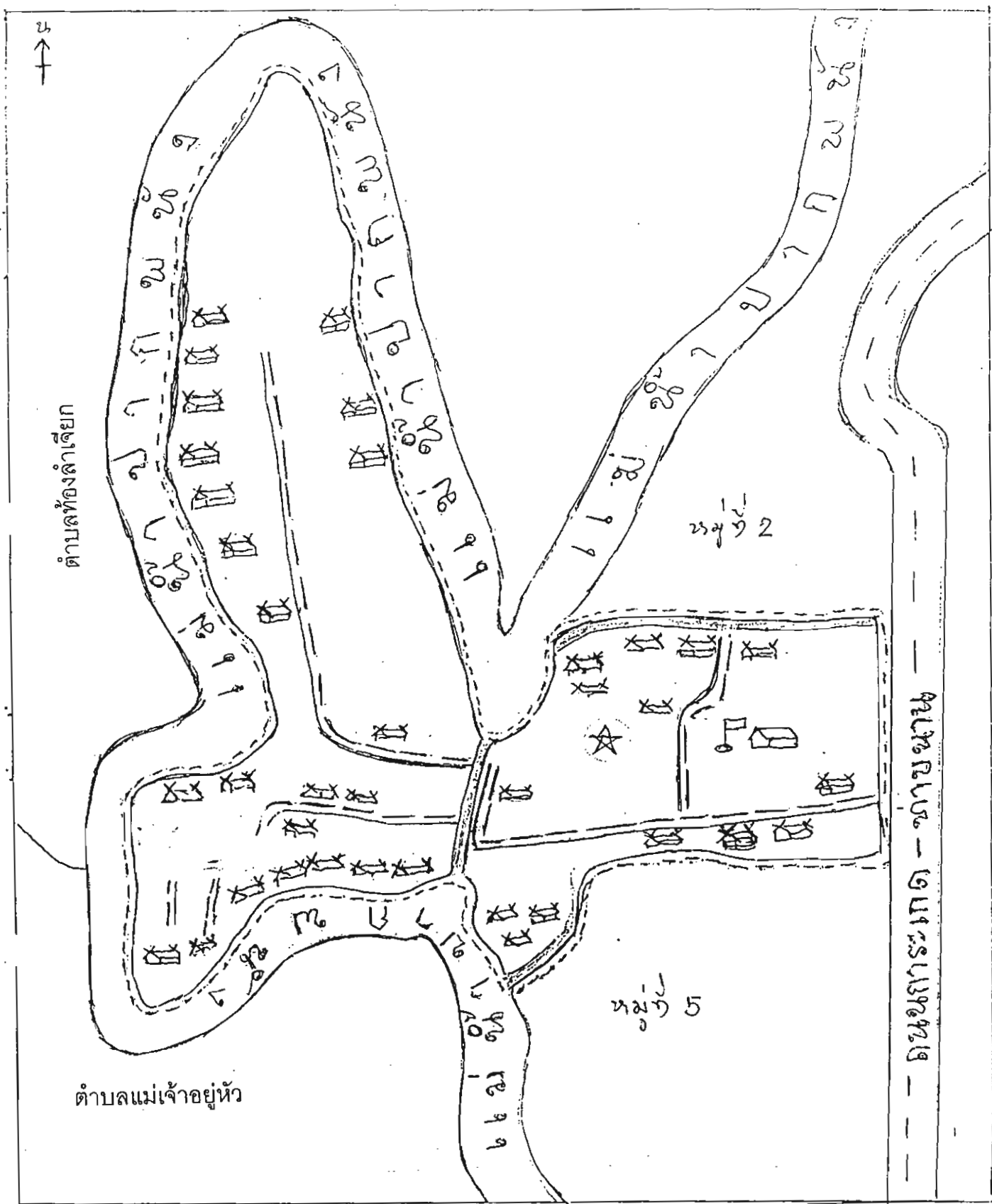
☐ เคยคิด เพราะ.....

27. ในหมู่บ้านของเราควรปรับปรุงเรื่องใดบ้าง ? เพราะอะไร.....

.....

.....

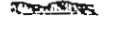
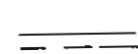
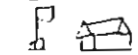
.....

แผนที่แสดง

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน

สัญลักษณ์

หมู่บ้าน/บ้านเรือน

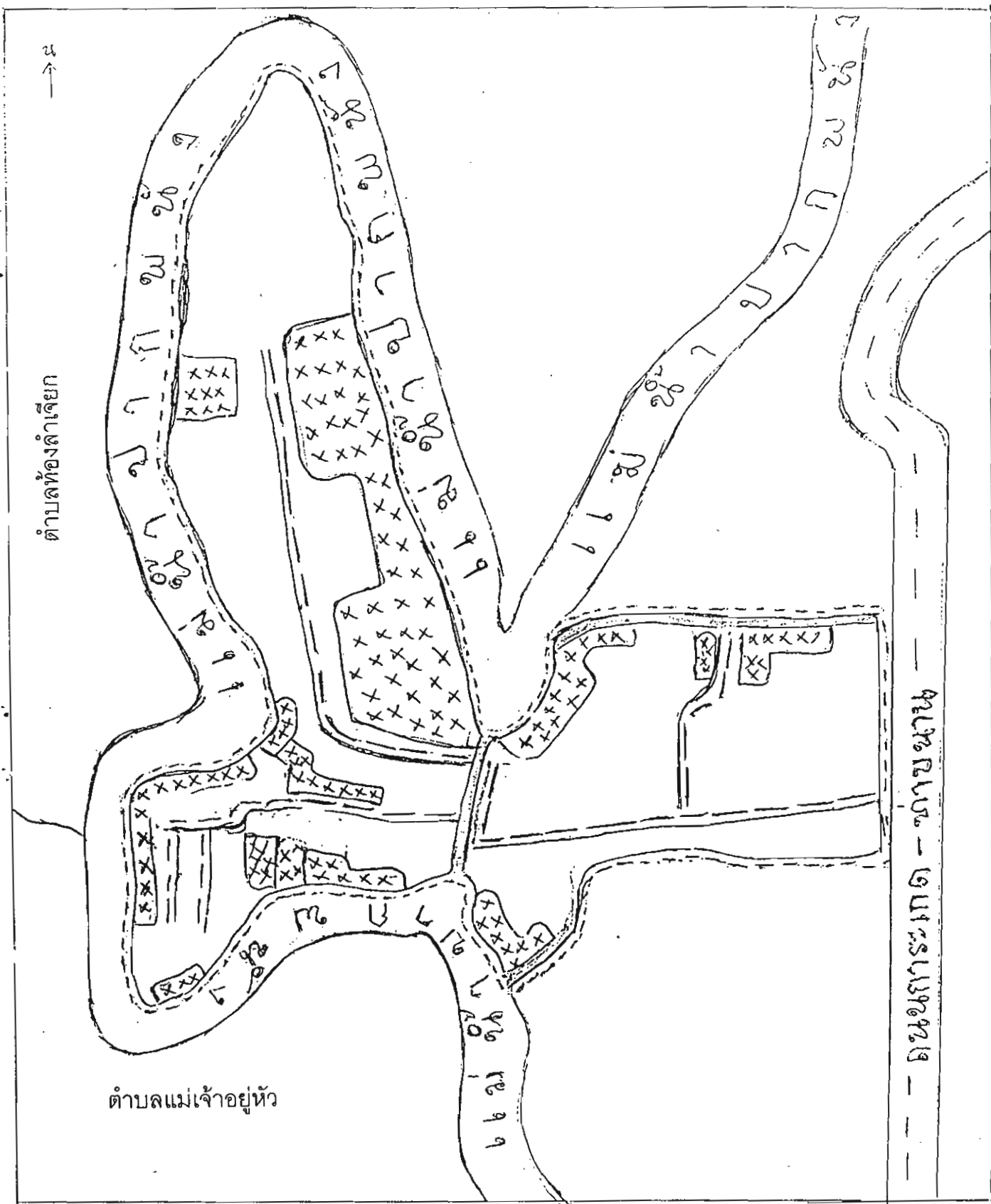
ที่ทำการศูนย์สาธิตฯ

โรงเรียน

ถนนคอนกรีต, ถนนลูกรัง

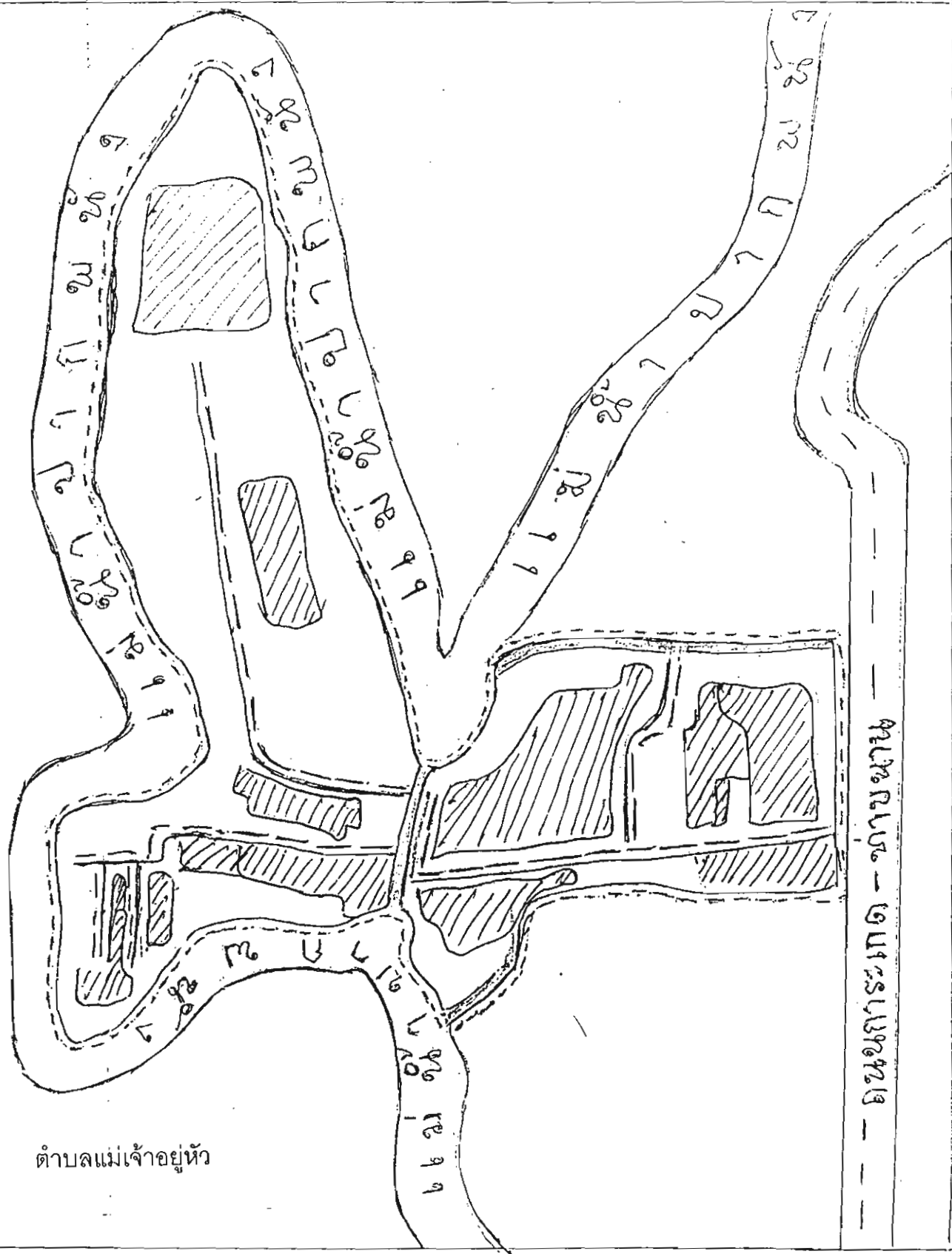
คลองลัด, ลำบาง

อาณาเขตหมู่บ้าน

๕
↑

ตำบลทองลำเจียก

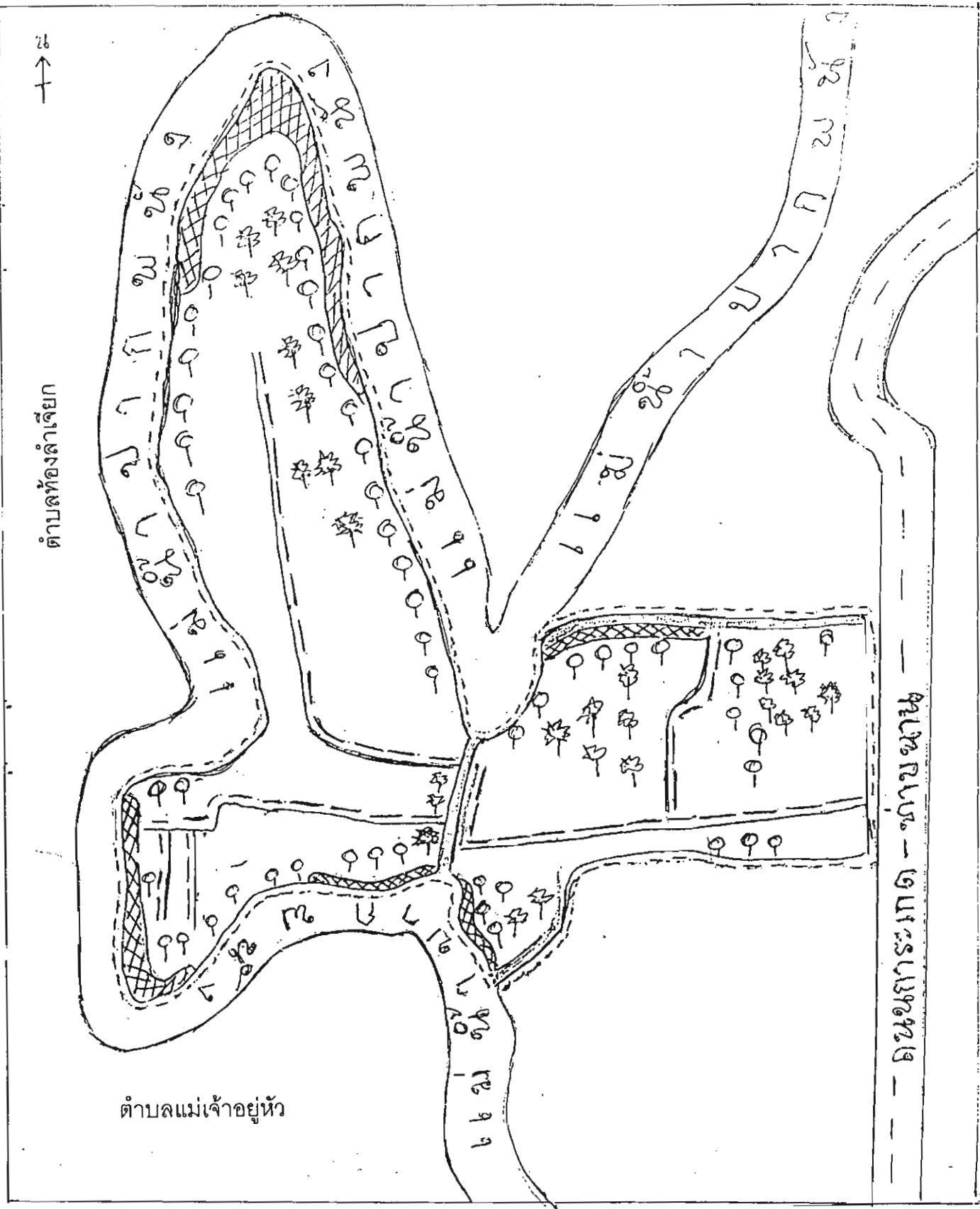
ตำบลแม่เจ้าอยู่หัว

แผนที่แสดง
พื้นที่ทำนาข้าว

สัญลักษณ์

พื้นที่นาข้าว

แผนที่แสดง
ทรัพยากรธรรมชาติ

สัญลักษณ์

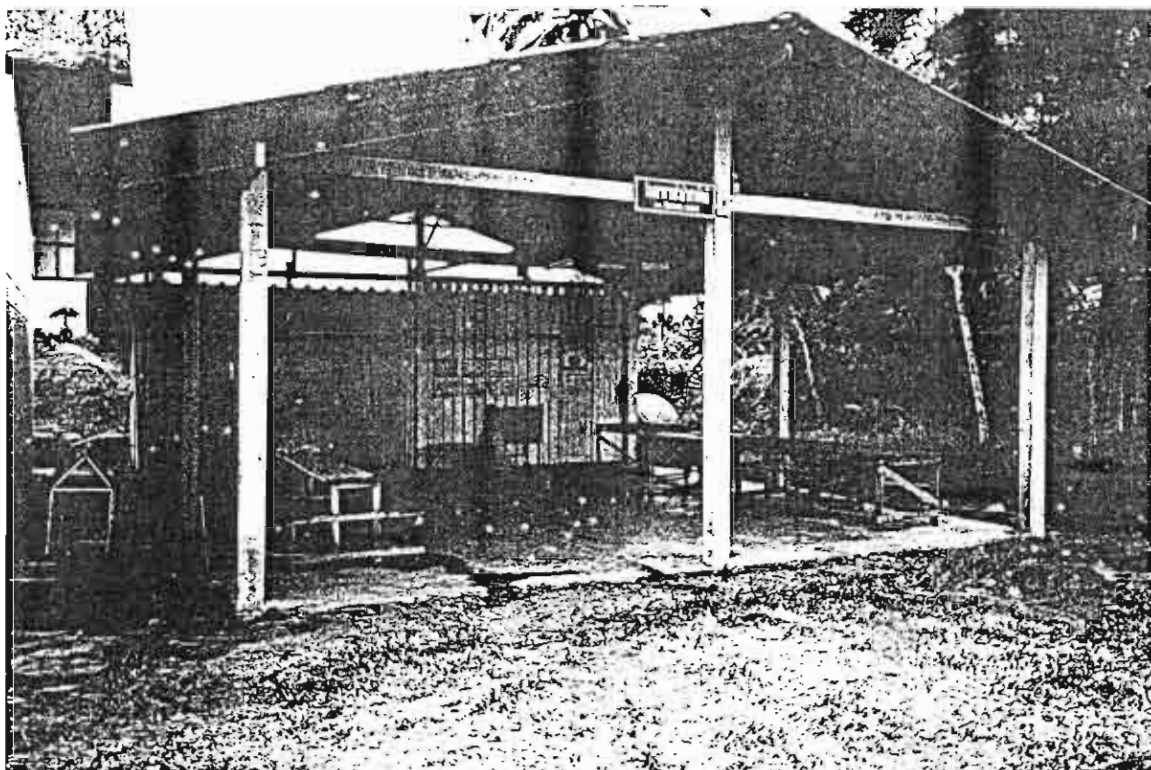
ต้นจาก

ต้นตาลโตนด

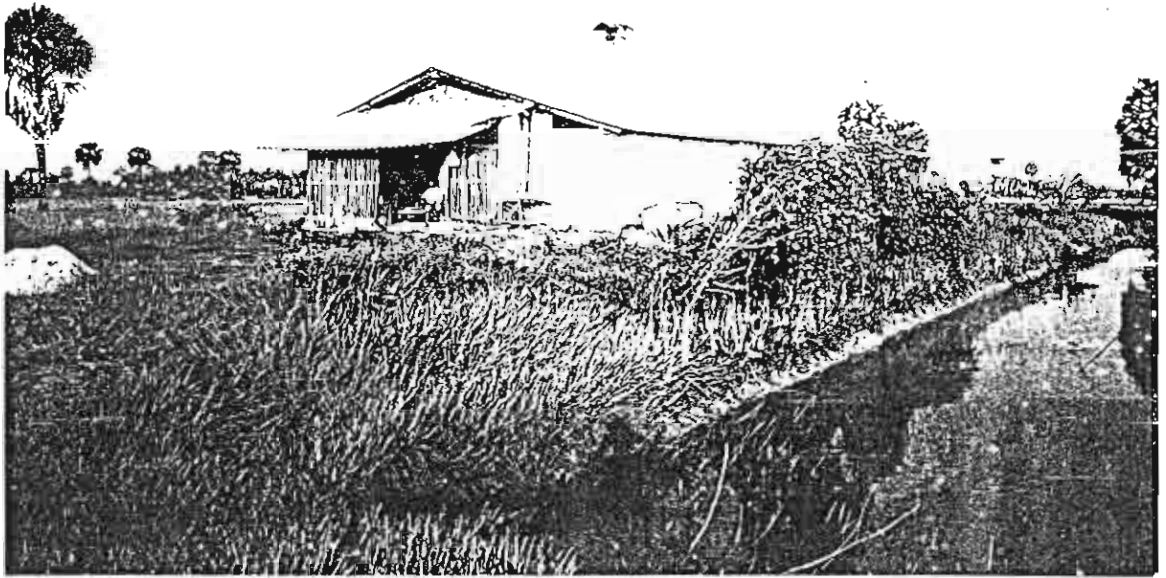
ต้นลาน

ที่ทำการศูนย์ฯในช่วงแรก

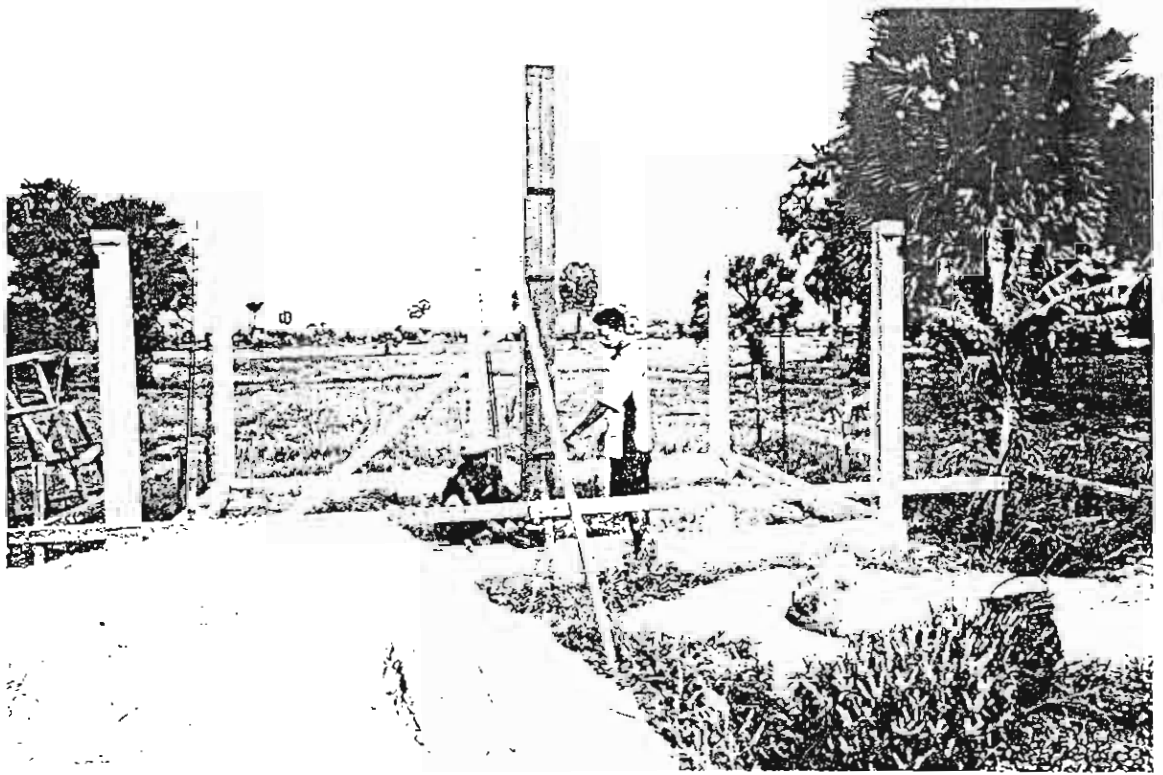
ที่ทำการศูนย์ฯในช่วงที่ 2

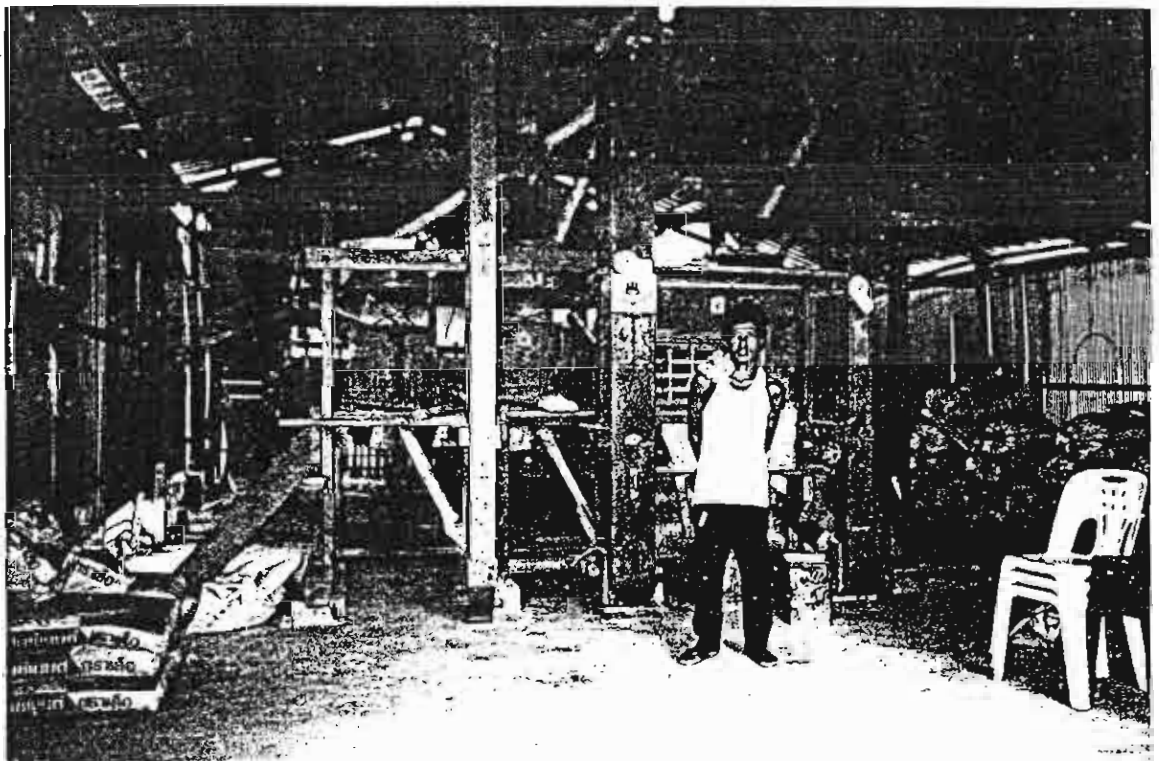
ที่ทำการศูนย์ฯ ในปัจจุบัน

ทำการทุกวันที่ 15 ของทุกเดือน

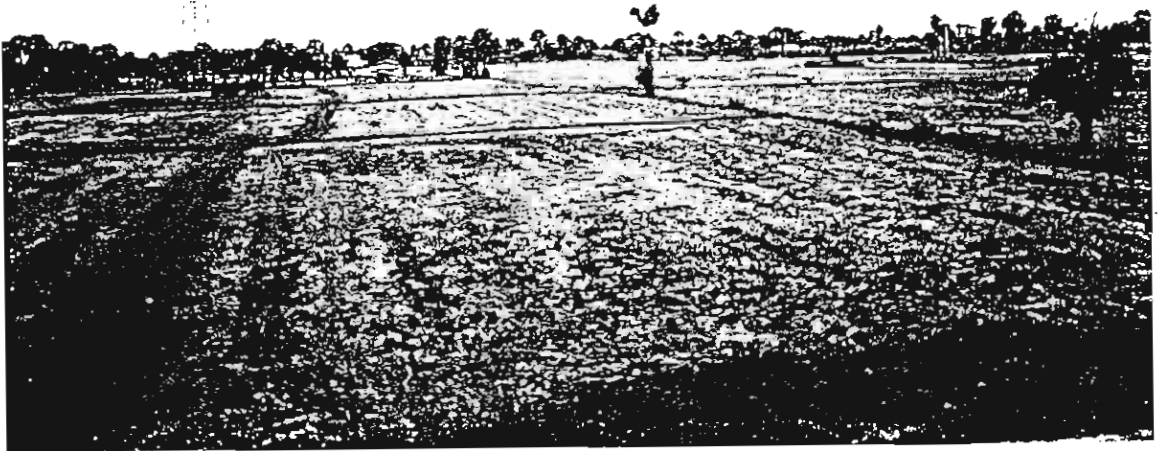
ร่วมแรง ร่วมใจช่วยกันทำ

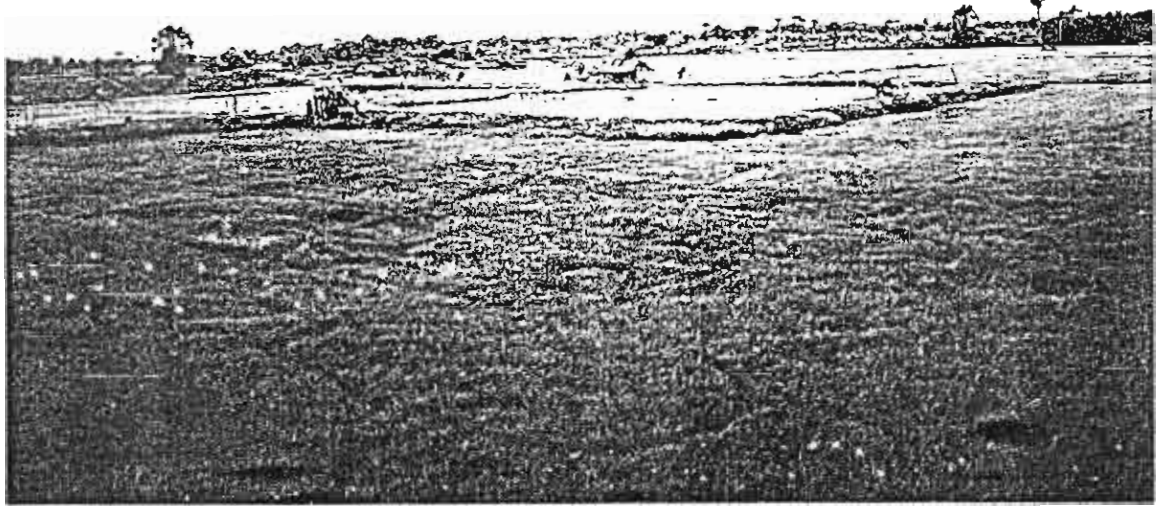
โรงตีข้าวชุมชนของเรา

ทุ่งนาในฤดูทำนา

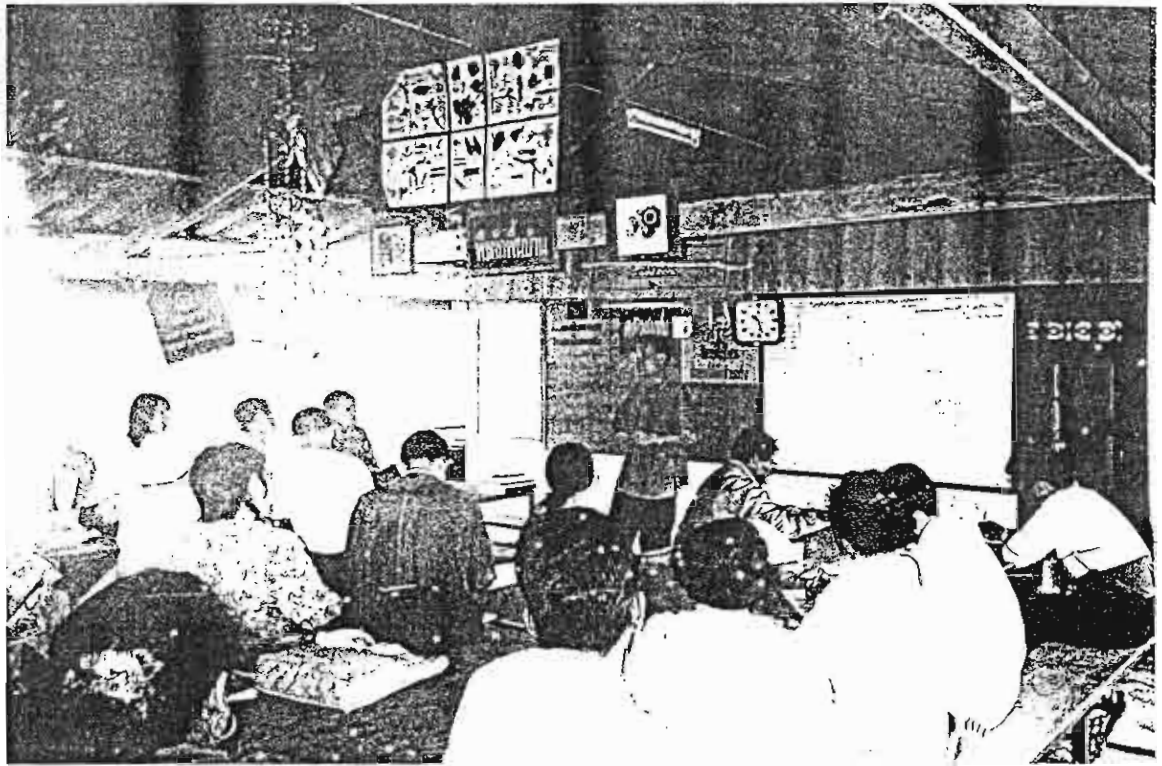
ทุ่งนาหลังฤดูการเก็บเกี่ยว

นาทุ่งกุลาดำ กับ นาข้าว

แหล่งข้อมูล ข่าวสาร ได้เรียนรู้

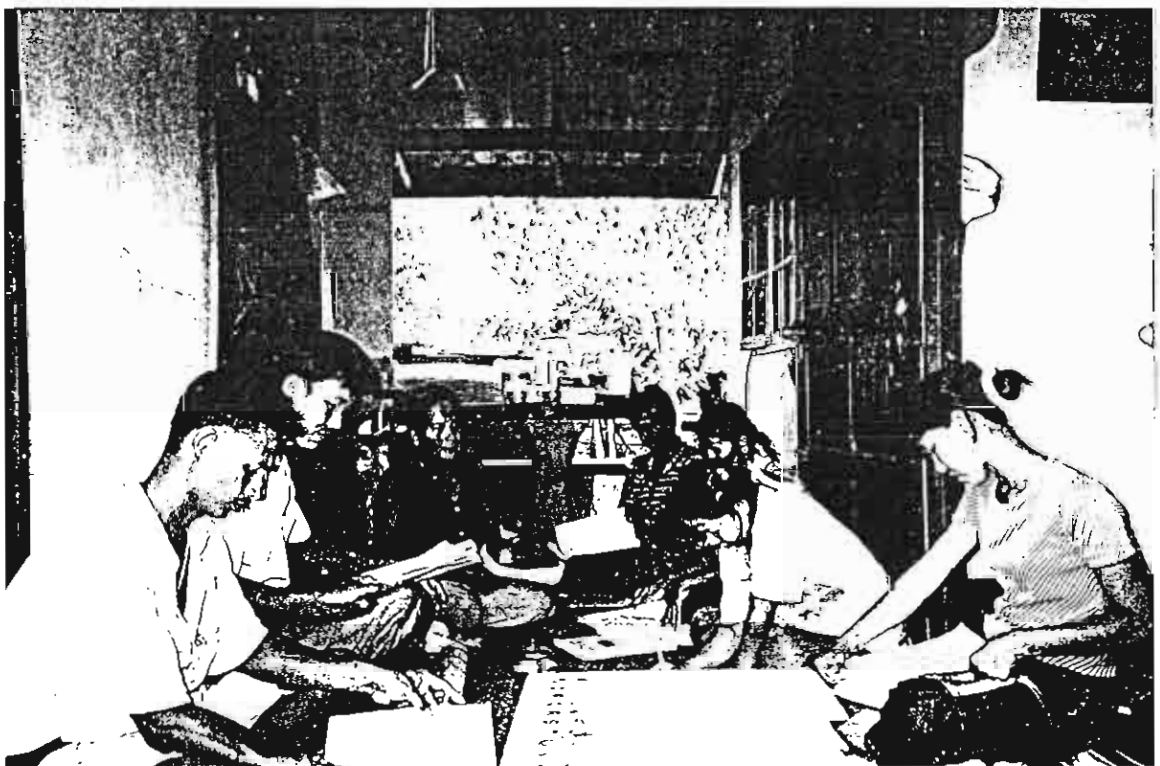
ศึกษาฐาน ชุมชนวัฒนธรรมคลองขนมจีน อำเภอเสนา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศึกษาดูงานสวนเกษตรอินทรีย์ ชีวภาพ
ระดับครอบครัวของลุงจวน กิ่งอำเภอนารายณ์ จังหวัดพิจิตร

คณะวิจัย กับ พี่เลี้ยงโครงการ

อ้างอิง

ดร.โกวิทย์ พวงงาม และดร.ปรีดี พวงงาม. อะไร? ทำไม? อย่างไร? : อนาคต. ประธิปไตยของประชาชนในชนบท, พิมพ์ครั้งที่ 13, บริษัทโรงพิมพ์เดือนตุลาจำกัด, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, คู่มือเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุข, โรงพิมพ์ ร.สพ., 2542.

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์รายหมู่บ้าน (มปป.).